

13

~~13~~

Ömer / Mustafa

İLİDE 200
DERYA 08 2mik

LENİNGRAD KUŞATMASI

SONU OLMAYAN ÖYKÜ

Yazan: José Sanchis SİNİSTERRA

Türkçesi: Esen ÖZMAN

İspanya'da, yirmi yıldır kapalı olan Masal Tiyatrosu'na Natalia ve Priscila çıkagelmişlerdir: Biri oyuncu, diğeri de tiyatronun sahibesi ve müdürüdür. Arşiv ve anıları karıştırırken, Nestor'u adeta yeniden yaşarlar. Yönetmen Nestor birinin kocası, diğerrinin de sevgilisidir. Leningrad Kuşatması oyununun provaları sırasında tiyatrodada düşer ölür. Bu esrarengiz oyunun ne yazarı, ne de gerçek konusu bilinmektedir. İki kadın "kaza"nın nedenlerini açığa çıkarma ümidiyle arar dururlar. Ama sonunda, buldukları metin onların tasavvur ettiği gibi çıkmaz...

LENİNGRAD KUŞATMASI (LE SIEGE DE LENİNGRAD)
(SONU OLMAYAN ÖYKÜ)

Yazan: José Sanchis Sinisterra
Fransızcaya çeviren: Angeles Munoz

Oyun ilk kez 3 Mayıs 1997 tarihinde Paris'te Colline Devlet Tiyatrosunda Dominique Poulange'nin rejisiyle sahnelendi.
Judith Magre Natalia, Emmanuelle Riva Priscila rollerini üstlendiler.

Kişiler: Natalia ve Priscila
(Herhangi yaşta iki kadın)

Yer: Terkedilmiş bir tiyatro
Dönem: Bozgunun sonu

-BİRİNCİ PERDE-

-Birinci Sahne-

Salon ışıkları söndünce, karanlıkta sahnenin üst kısımlarından Priscila'nın sesi duyulur.

Priscila'nın Sesi: Neler oluyor orada? (*Sessizlik*) Natalia! Neler oluyor? (*Sessizlik*)

Natalia orada mısın?

Natalia'nın Sesi: (*Uzaktan*) Evet!

Priscila'nın Sesi: Neler oldu az önce?

Natalia'nın Sesi: Priscila!

Priscila'nın Sesi: Evet

Natalia'nın Sesi: Hiç ışık yok

Priscila'nın Sesi: Görüyoruz ,sersem! Kör değilim ya!

Natalia'nın Sesi: Işık yok diyorum.Duyuyor musun?

Priscila'nın Sesi: Ben de sağır değilim! Neredesin?

Natalia'nın Sesi: Işık yok diyorum sana!

Priscila'nın Sesi: Sigortayı mı elledin gene? (*Sessizlik*) Natalia!

Natalia'nın Sesi: Geldim,geldim!

Priscila'nın Sesi: Nereye gidiyorsun? Şaşkın. Ne yapıyorsun orada?

Natalia'nın Sesi: Ama ...ışık yok!

Priscila'nın Sesi: Ya öyle mi?...

Natalia'nın Sesi: Priscila?

Priscila'nın Sesi: Evet?

Natalia'nın Sesi: Beni duyuyor musun,Priscila?

Priscila'nın Sesi: Ben seni gayet iyi duyuyorum!

Natalia'nın Sesi: Priscila!

Priscila'nın Sesi: Ama evet işte,buradayım!

Natalia'nın Sesi: Kıpırdama sakın. Düşersin....sağlam mı yükselti ?

Priscila'nın Sesi: Evet...

Natalia'nın Sesi: Duyuyor musun, Priscila? Ben kulisteyim bir lamba arıyorum...

Priscila'nın Sesi: Ne arıyorsun?

Natalia'nın Sesi: Lamba,lamba! Işık yok...Yükseltiye dikkat..

Priscila'nın Sesi: İki numaralı odada bir tane olacak!

Natalia'nın Sesi: Ne?

Priscila'nın Sesi: İki numaralı odada,diyorum,bir tane olacak!

Natalia'nın Sesi: Ne olacak?

Priscila'nın Sesi: Lamba! Ubu Ana'nın kandiline dikkat et...!

(*Düşüp kırılan bir obje sesi*)

Natalia'nın Sesi: Bir şeyler diyorsun!..Seni iyi duyamıyorum.

Priscila'nın Sesi: Boşver!...Bir yerin acıdı mı?

Natalia'nın Sesi: Priscila!

Priscila'nın Sesi: Evet?

Natalia'nın Sesi: Bu iki numaralı odada ne buldum,bil bakalım?

Priscila'nın Sesi: *(Dalga geçercesine)* Söyleme, söyleme. Tahmin ediyorum. Hissediyorum...
Natalia'nın Sesi: Ubu Ana'nın kandili! *(Bir an durur)* İşte elimde!...

Priscila'nın Sesi: Ne oldu, Natalia?

Natalia'nın Sesi: Buldum, Priscila, Buldum. Bir yakayım, bakayım.

Priscila'nın Sesi: Dona Rosita'nın kostümlerine dikkat!.. İnceciğtir, tutuşuverir. *(Sessizlik)*

Natalia, duyuyor musun? *(Sessizlik)* Natalia!

Natalia lambanın aydınlattığı bir köşeden içeri girer. Başında bir başörtüsü, üzerinde iş önlüğü vardır.

Natalia: Şu kulise girince böyle bir fena oluyorum... *(Lambayı kaldırıp sahnenin yukarılarına doğru konuşur.)* Biliyor musun, Priscila...? Yukarıda mısın?

Priscila'nın Sesi: *(Keyifsiz)* Yok, yok... Tarzan gibi ipe bırakıverdim kendimi de....

Natalia: Biliyor musun... şu kulise her girişimde.. Eeh! Eskisi gibi değil işte... karanlık...

O an tiyatro salon da dahil olmak üzere tümüyle aydınlanır. Sahne boştur.

Priscila'nın Sesi: Neyse!... Sonunda ışık geldi!

Natalia'nın Sesi: Civarda bir arıza herhalde... Salonu söndüreyim...

Girdiği yerden çıkar.

Priscila'nın Sesi: Ben iniyorum. Gene atar matar da neme lazım... Yukarıyı yarın hallederim...

Natalia'nın Sesi: Merdivenlere dikkat et, iki basamağı çürümüş! Geçen hafta düşüyordum az daha...

Salonun ışıkları söner. Puslu bir ışık altında sahne çıkar ortaya.

Priscila'nın Sesi: Geçen sene demek istiyorsun. Sen oraya çıkmayalı aylar oldu...

Natalia'nın Sesi: Aylar olmuş...! Hıh! Abartma!

İkisi de aynı anda ayrı yerlerden içeri girerler. Priscila elinde minik bir toz süpürgesi hemen hemen Natalia gibi giyinmiştir. Natalia'nın ise ışık hala elindedir. Sahnede birbirlerine bakmadan yürürler.

Priscila: ...yani şimdi sen düşes olduğun için suçlayacaksın beni!...

Natalia: Uyarıyorum, çukurunu kazıyorsun. Daha beteri. İçerisi fare kaynıyor.

Priscila: Eee tencere yuvarlanmış kapağını bulmuş...

Natalia: Ama bunlar söz dinliyor en azından. Halbuki hiç de mecbur değiller.

İkisi de ortaya gelirler.

Priscila'nın Sesi: Anlıyorum neden bunlar daha bir çoğalıyor. Öldüreceğin yerde yok kuşluk, yok ikinci veriyorsun onlara.... seninle sohbet etmeleri için...

Natalia'nın Sesi: Komşunun ikizleri ile televizyon seyretmekten daha iyidir.

İkisi de içeri yeri parlatmak için ayaklarının altında bir bezle girer. Sahnede düz hatlar çizip yürürken bir yandan da konuşmaktadırlar.

Priscila: *(Süpürgesi artık elinde değildir)* Ben mi televizyon seyrediyorum? Nereden çıkarıyorsun? Kanıtla bakalım ha! Kanıtla!...

Natalia: *(Lamba hala elinde).* Seni seyrederken yakaladım ilk fırsatta fotoğrafını çekeceğim.

Priscila: İyi de hangi makinayla?

Natalia: Sulu boya resmini yaparım, o zaman.

Priscila: En iyisi, yağlı boya.

Natalia: İyi fikir. Natürmort olur böylece.

Priscila: Doğrusu ya şarap testisini güzel yapacağından hiç kuşku yok senin adına.

Natalia: Evet belki benim şaraba zaafım var ama sende liköre hayır demeysin, burjuva bozuntusu.

Priscila: Emekçiye bak sen...! Ama gene de sırtı yere gelmez bir baban...

Natalia: Ya, evet öyle öldüğünde taşranın yarısı ona aitti. Diğer yarısıyla da annem mezarını yaptırdı.

Priscila: *(Geçit vermeden).* İyi, tamam, bu kuliste neler hissediyorsun?

Natalia: *(Onun gibi davranarak)* Herşey o kadar aynı,öylesine aynı ki!...Hatta Nestor'un kokusunu dahi duyumsadım sandım.

Priscila: İyi sarmışsın...doğru çok kuvvetli bir kokusu vardı...ama yirmi yıl içinde...

Natalia: Tamam da,iyi koku alırım ben...

Priscila: Senin aldığın koku erkek kokusu. Erkek istiyorsun sen.

Natalia: Yirmi bir, yirmi iki oldu mu yoksa?

Priscila: Zavallı Nestor!... kendini kurban etti sana.

Natalia: Ya senin gibi bir bakireyle.

Priscila: Yirmi iki, yirmi üç mü yoksa?

Natalia: Sonuçta sanki dün gibi.

Priscila: Dün Çarşamba değil miydi?

Natalia: Galiba.

Priscila: Mösyö Lazare gelmeyecek miydi?

Natalia: Evet, günah çıkarmış olacaktı.

Priscila: Ama ben eminim,Çarşamba gelirim demişti.

Natalia: Zavallı günden güne gözle görülür biçimde eriyor.

Priscila: Bunama..

Natalia: Ne?

Priscila: Af maf dilemek değil onunkisi...bunaklık.

Natalia: Daha kötü ya!..

Priscila: Doğal değil mi? Doksanın üzerinde olunca...

Natalia: Ben naftalinleyecektim.

Priscila: Kirayı getireceğini söylemişti.

Natalia: Kostümleri kurtarırsın en azından.

Priscila. Cuma mı demişti yoksa?

Natalia: Cuma mı demişti?

Priscila: Yani şimdi sen böylece Nestor kokulu naftalini tercih ediyorsun.

Natalia: *(Onu susturur)* Çeneni kapar mısın,lütfen?

Priscila: Soluk almaya birebirdir.

Natalia: Cuma tasnif günü.

Priscila: Yani?

Natalia: Yani eğer Mösyö Lazare gelirse...

Priscila: Tasnif işini önümüzdeki haftaya bırakıyoruz.

Natalia: Al işte gene!..Daha geçen hafta gene böyle bir mazeretler uydurmuştun.

Priscila: Mazeret mi?... o senin romatizman!...

Natalia: Benim romatizmam yok! Sadece sırt ağrılarım var.Herkes şikayetçiymiş sırt ağrısından. Esas sen...

Priscila: Hem sana bir şey itiraf edeyim mi?

Natalia: Nöbeti aza indirelim diyeceksin...

Priscila: Nereden çıkardın?

Natalia: Ne itiraf edeceksin o zaman?

Priscila: Bana şimdi şey...eee...şey dersleri vermeye kalkma...

Natalia: Hadi bir de şimdi beni kocanla aldattığını söyle...!

Priscila: Benim korkum...ya bulamazsak?...

Natalia: Neyi? El yazılarını mı?

Priscila: Evet.Uzunca zamandır ümidimi yitirdim.

Natalia: Bu muydu itiraf edeceğin?

Priscila: Biri buraya girip arşivleri karıştırmış galiba!...

Natalia: Ne zaman?

Priscila: O zamanlar diyorum...tam sonrasına rastlayan haftalarda.

Natalia: Tam sonraya rastlayan haftalarda,biz didikledik ya!..

Priscila: *(Temizlemeye başlar yeniden)* Herşey birbirine karışmıştı.

Natalia: *(O da yeniden temizliğe koyulur)* Hiçbir zaman düzenli olmadı ki burası.

Priscila: *(Natalia'nın elindeki lambayı kastederek)* İyi de nereye gidiyorsun bununla?

Natalia: *(Elindekini farkederek)* Ben de neden kolum ağrıdı diyorum.

Natalia çıkar.

Priscila: Buranın neden hiçbir zaman düzenli olmadığını biliyorsun sen.

Natalia: Evet,o iş sana bakıyordu da ondan.

Priscila: Eh gündüz benim topladığımı gece Nestor bozuyordu. Hele o el ilanları...*(Birini taklit eder gibi)*." Saliya kadar saklayabilir misiz bu ilanları?"..."Elbette arkadaşım..."

Ve de nerede saklıyorduk onları.Tabii ki arşivde!..Arkasından çıkan ilanları da!..

Herşey havalarda uçuyordu.Sağımız solumuz doluydu.Yap bir daha ,yap bir daha!..

Priscila var ya nasıl olsa...Ne oyuncu ne mücadeleci...o sadece yol arkadaşı...o sa-

dece müdür karısı...borçları kapatacak olan tabii ki...*(duralar)*.Ha! borç dedim de...

Yönetim kuruluna bir toplantı önerdim.Acil tarafından.*(Durur)*. Evet oturumumuz

açık olacak.Gündemin en önemli noktası:Belediye vergilerinin acilen ödenmesi.Ver-

gi dairesi raporu: nakitimizin olmayışı bizi birinci katın sıhhi tesisatını satmaya zor-

luyor...eee parterdekiler geçen sene satıldığına göre.Bu cihette,bütün haklar yasal

olsun olmasın davadan sorumlu danışman Mösyö Lazare Poirot'ya verilmiştir.*(Du-*

rur) Öneri oybirliğiyle kabul edilmiştir.*(yeniden temizliğe başlar)*Şimdi soru ve

istekleri alalım.

Natalia lambasız içeri girer.temizlikle meşguldür.

Natalia: Bugün perşembe mi kuzum?

Priscila: Evet,şimdi istekler.

Natalia: Hadi bana şu kahverengi mantonu ödünç ver...

Priscila: Gene mi bir yere çıkıyorsun?

Natalia: Yoo kim demiş?

Priscila: Öyleyse neden istiyorsun şu kahverengi mantoyu benden?

Natalia: Çünkü benimkinin astarını değiştireceğim.

Priscila: Astarını mı? Bir daha...? Şu mantoyla neler karıştırıyorsun öğrenebilir miyim acaba?

Natalia: Seni ilgilendirmez.Veriyor musun? Vermiyor musun?

Priscila: Yani gezmeye gideceksin...

Natalia. Ay gene başlama lütfen.

Priscila: Ayrıca o kahverengi değil.

Natalia: İyi, kestane öyleyse.

Priscila: Koyu bej.

Natalia: Açık toprak.

Priscila: Açık kahve.

Natalia: Ne,ne? Kestane ne?

Priscila: Olamaz, asla.

Natalia: Kim demiş onu bulamayız diye?

Priscila: Neyi? El yazılarını mı?

Natalia: Evet.

Priscila: Daha şimdi dedim ya arşivleri aramaya koyduğumuzda...

Natalia: Ortalık karman çormandı...gördün mü nasıl da aynı şeyleri tekrarlıyorsun.Yaşlılık buna denir işte.

Priscila: Senin anlayamadığın..

Natalia: Ben çıkıyorum.Ee neymiş?

Priscila: Ne olacak!..Hayatını sokaklarda geçiriyorsun.Onun için sana astar dayanmıyor zaten.

Natalia: Sokakta hayat var...! Onun ne olduğunu bilmezsin bile sen.

Priscila: Evet, seni başından beri üç kere çıktım en azından.
Natalia: İki
Priscila: Ya görüyor musun? Ve de daha kasımdayız.
Natalia: Kasım oldu mu? Kim söyledi?
Priscila: Hizmetçi.
Natalia: Takvimden sözederken...
Priscila: *(Durup yere bakar)* Bak...
Natalia: O ayları yılları benim ayinleri bildiğim kadar bilir ancak.
Priscila: *(Aynı tonda)* Natalia...
Natalia: Mevsimleri meyvelere sebzelere göre ayırır.
Priscila: *(Aynı tonda)* Zannederim.
Natalia: *(Taktikle)* "Bayancığım, salatalıklara bakın, mevsim yaz olduğuna göre."...ya da
"Bayancığım, yaz geldi salatalık çıktığına göre"...
Priscila: Git buradan ,kuzum.Senin şu sınıfsal takıntın...
Natalia: *(Duralar)* Eee, zannederim diyordun!...
Priscila: Anlamazlıktan gelme,paparayı yersin.
Natalia: Papara yemek danalar gibi böğürmekten iyidir.
Priscila: *(Yeri gösterir)*Bak şuraya.
Natalia: Eee!
Priscila: Yerdeki şu delikler.
Natalia: *(Priscila'ya yaklaşır).*Nerede?
Priscila: Burası bak,görmüyor musun?
Natalia: *(Öne eğilir).*Gözlüksüz nasıl göreyim?
Priscila: Şu tahta yiyen hayvancıklara ne deniyor?
Natalia: Tahta mı? Tahta yiyen hayvancıklara mı?
Priscila: Evet,hani deliklerden yollar açan...
Natalia: Köstebek demek istiyorsun!..
Priscila: İh!...daha küçük.
Natalia: Gelincik mi?
Priscila: Hayır,daha da küçük.
Natalia: Daha da küçük!...Mikrop öyleyse?
Priscila: O kadar da değil...Neyse,boşver,önemli değil.Sonuçta, ben zannediyorum ki burada...
Natalia: *(Düşünceli)* Soreks mi?
Priscila: *(Sahnenin diğer bölümlerini de endişe ile inceler.)* Çok delik var.
Natalia: *(Düşünceli)* Kunduz!...
Priscila: *(Bir yeri göstererek)* Şuraya bak...*(Ayağı ile hafifçe dokunur)* Tahta çatırıyor.
Natalia: *(Düşünceli)*İpek maymunu olmasın?
Priscila: Gravyer peyniri gibi içten içe yenmiş olmalı...*(Başka bir yere dokunur)* Burası da aynı...
Natalia: Ama yok ipek maymunu olamaz....
Priscila: Beni dinlemiyorsun,Natalia!... *(Sinirli)* Bütün bunlar ne anlama geliyor farkında mısın?
Natalia: *(Hayvan sıralarken ki ruh halinden çıkar)* Ne dedin?
Priscila: Bu tiyatro için yıllarca çalış,didin,onunla bununla kavga et...her bir köşesini dişinle tırnağınla kazıya kazıya yap...
Natalia: *(Dişine dokunur)* Diş!..biraz abartılı oldu ama...
Priscila: Sonunda hepsi adını bile bilmediğimiz hayvanların midesinde erisin diye...
Natalia: *(Kararlı)*Anladık,Priscila.Kendi düşen ağlamaz.
Aceleyle çıkar.
Priscila: Ağlamaz mı? Natalia! Nereye gidiyorsun?

Natalia: Ansiklopediye bakmaya gidiyorum!
Priscila: Çocuk olma Natalia!...Ayrıca üç yıl önce satmıştık ya onları...
Natalia: *(Bu kez ayağının altında yer bezi yoktur)* Üç yıl önce mi? Aah!
Priscila: Hatırla!..Çatıyı aktarmak için.
Natalia: Hangi çatıyı?
Priscila: Tanrım,sen Mösyö Lazare'dan da betersin.
Natalia: Ha! Evet. Hani şu senin odanın tepesindeki sızıntı.
Priscila: Akıntı,sızıntı...her yağmur yağdığında sağanak gibi iniyordu tepeme.*(Eşarbımı çıkarır)* Boğulacaktım neredeyse...
Natalia: Ağzı açık uyumaya alıştın sonunda...
Priscila: *(Tavanı gösterir)* Salonun tavanı çöktü çöküyordu...
Natalia: Onun için çok horluyorsun herhalde...
Priscila: Uyurgezer olacağına horla daha iyi.
Natalia: Kimmiş uyurgezer?
Priscila: Yok,yo,kimse...Yani biraz farklı rüyalar görüyorsun demek istedim.
Natalia: Ben mi uyurgezermişim? Kötü olsunda ne olursa olsun...ağzına geleni söylüyorsun.
Priscila: *(Yere bakar)* Birde üstüne üstlük şimdi şu zemini yiyen karıncalar...
Natalia: Buldum!..
Priscila: Neyi buldun?
Natalia: O hayvancığın adını: karınca.
Priscila: Karınca mı? Emin misin? Nereden biliyorsun?
Natalia: Öyle işte, birden bire aklıma geldi. Eweet, dava çözüldü.Hadi artık gidiyorum.
Mantonu veriyor musun,vermiyor musun?
Priscila: Ne demek çözüldü?...Bunlardan kurtulmak için bir şeyler yapmalıyız.Sen anlamıyorsun!..Bunlar...kapitalizmin ajanları bunlar.
Natalia: Sahi mi? Bu kadar küçük?
Priscila: Eğer bunlara bir dur demezsek bütün binanın tahtalarını afiyetle yiyecekler. O zaman,Masal Tiyatrosu, sana elveda!
Natalia: Böyle yiyip yutmalarına kayıtsız kalamayız...
Yere kuvvetli vurur.
Priscila: Olmaz!*(Onu tutar)* Ne yapıyorsun? Sahneyi mahvedeceksin!
Natalia: Bu ajanların işini bitirmek istiyorum.
Priscila: Ama böyle olmaz. Bir yöntem...bilimsel bir yöntem gerekli bunun için.
Zemini yoklar.
Natalia: Ah! Evet,evet...bilimsel!..*(durur)* Sence Engels karıncalar üzerine yazmış mıdır hiç?
Priscila: Bir fikrim yok.
Natalia: Marks'ı zannetmem...
Priscila: Yok,ben de zannetmem. Meselelere daha yukarıdan bakardı o...
Natalia: Elbette, sen bile ondan söz edebildiğine göre...
Priscila: Yok yok,ben daha çok dışarıda arıyorum meseleyi...
Natalia: Mösyö Lazare söylemişti.
Priscila: Böyle daha praksist...yaklaşımla...
Natalia: Aman evet ilk kez işitmiyorum...
Priscila: Örneğin ecza deposunda arıyorum.
Çıkarken.
Natalia: Duyuyor musun?
Priscila: *(Durular)* Evet?
Natalia: Kızım, senin bu dalmaların yok mu?
Priscila: Mosyö Lazare neler anlatıp duruyor öyle sana? Hem de ha bire!...

Natalia: Şey...kendisini altüst ettiğimizi...

Priscila: Kimi, Mösyö Lazare'ı mı?

Natalia: Yok,hayır,Marx'ı

Priscila: Zaten, Mösyö Lazare senelerdir bir çivi çakmış değil buraya ama hep ortalarda...

Natalia: Mösyö Lazare'dan söz etmiyorum ben.

Priscila: Bu tiyatro daha kurulmadan önce bile, onun içinde bulunmadığı bir oluşum hemen hemen yok gibiydi...

Natalia: Marx'tan söz ediyorum ben sana.

Priscilla: Eksikleri olduğu doğru ama bütün püf noktalara vakıftır..Marx! Nesi varmış Marx'ın?

Natalia: Anlaşılan,,çoktan aşılmış biri o...tümüyle yanlışları olan...

Priscila: Sen şimdi yeni bir şey mi söylüyorsun bana!

Natalia: Yoo,söylediğimi söylüyorum işte.

Priscila: Sonra bu... ne bu bayağılık böyle!

Natalia: Ne küstahlık!...Marx'ı okumaktan kaçmak!

Priscila: Zayıf noktandan vuracaksın ya...

Natalia. Okumadın değil mi? Okumadın...

Priscila: Eczacı kaçta kapatıyor?

Natalia: Hadi, ödünç veriyor musun, vermiyor musun?

Priscila: Mantomu mu? Görüyorsun ya dışarı çıkıyorum.

Natalia: Ne tesadüf!...

Priscila: Tesadüf değil, aciliyet denir buna. Karıncalar bizi yemeden harekete geçmeliyiz.

Natalia. Pekiyi ne yapmayı düşünüyorsun?

Priscila: Karınca bir böcek ,değil mi?

Natalia: Evet,sayılr en azından.

Priscila: Eh, böceğe de böcek ilacı ...

Natalia: Böcek ilacı mı? Kokar ama!

Priscila: Hah! Tamam işte, başladık şimdi şu koku alma duyundan!

Natalia: Ama başka bir çaresi olmalı bunun. Daha doğal, kokusuz...

Priscila: *(Kenara çekilir)* Kesinlikle. Dialektik.

Natalia: Hazır sözü açılmışken, okudun mu okumadın mı, kuzum?

Priscila: *(Çıkarken)* Neyi?

Natalia: *(Onu izleyerek)* Kapitali.

Priscila'nın Sesi: Eczacı kapatacak birazdan...

Karanlık.

-İKİNCİ SAHNE-

Priscila üzerinde bir ev elbisesi içeri girer. İçinde acayip karmakarışık karton kutular ve bir yağın tozlu kağıdın bulunduğu bir örtüyü sürüklemektedir. Sahnenin diğer kısımlarına oranla daha iyi aydınlatılmış ön sahneye yakın bir yerde durur. Burnundan solumaktadır ama çevresinden bir koku almaya bakar. Burnunu çekip siler. Cebinden bir mendil ve parfüm şişesi çıkarır. Mendilini parfüme batırıp burnuna yanaştırır ve bir güzel içine çeker. Mendille şişeyi yerleştirip gene solumaya başlar. Bağıra çağıra ters yönden çıkar.

Priscila: Natalia! Gel, gel! Artık hiç kokmuyor!

Hemen sonra elinde bir tabureyle içeri girip örtünün yanına yerleştirir. Oturur, kasaları düzene koyarken bir kez daha dışarıya bağıır.

Natalia, beni duyuyor musun? Emin ol, koku filan geldiği yok...Burada oradan daha fazla ışık var. *(Yeniden koku alır, mendilini çıkarıp burnunu siler ve yerine koyar. Birkaç kağıt alır eline. Çok tozlu olduklarını fark eder.)* Eldivenleri unutmuşum. Getirebilir miydin?...Övünmek gibi olmasın ama buraya belgelerle gelme düşüncesi doğru oldu...öyle düşünmüyor musun? Daha geniş mekan, daha az nem...Bence senin şu sırt ağrıların ondan zaten...şu daracık yerde saatlerce vakit geçirmekten... *(Eski bir fotoğrafı eline geçer.)* Baksana, Nestor ne de güzel bu fotoğrafta! *(Fotoğrafın arkasına bakar.)* "Figaro"...Hatırlıyor musun, Natalia? O rolde ne de iyi idi!... Natalia! Geliyor musun, Allah aşkına? *(Fotoğrafa bakmaya devam eder.)* Yalnız o tayt çok çirkindi...hatırla o mosmor taytı? Ne iğrençti!...Sonra o kafasına taktığı şey.. rezalet...tabii kelini kapamak için her şeyi yapmaya hazırdı...*(Düşünceli)* Bazen, düşünüyorum da... Natalia, biliyor musun? Bazen düşünüyorum da ölmekle iyi etti: O yaşlanmayı beceremeyecekti...Daha kırk yaşında böyle olursa...Önden duruşuna bir diyeceğim yok. *(Fotoğrafa bakar.)* Baksana, incecik, dal gibi, erkekliğine de diyecek yok. Ama korsesini çıkar, kemik erimesine karşı giydiği botları çıkar, kafasına erkenden kondurduğu peruğu çıkar...ha bir de senin o suratındaki siyah noktacıklarla oynama takıntın...*(Mendilini ve parfüm şişesini çıkarır. Biraz kolonyalanarak kendini kokudan korumaya çalışır. Çevresini solur.)* Gel diyorum sana, zehirleneceksin orada. Ne koku takıntısıymış bu seninkisi de yani...Prospektüsünde üç gün diyordu ben ilacı yapalı bir hafta oluyor...

(Natalia üzerinde ev elbisesi, suratında bir gaz maskesi ile içeri girer. İçi kağıt dolu eski bir karton koliyi ve bir de tabureyi biraz ani bir hareketle Priscila'nın önüne bırakır. Örtünün üstüne bir çift eldiven fırlatır. Çıkarken, Priscila tepki verir.)

Biraz aşırıya kaçyorsun ama...?

Natalia çoğu boş pek çok dosya ile geri döner, Priscila'nın yanına oturur. Eldivenleri eline takar ve kağıtları toplamaya koyulur.

Program dergileri ile eleştirileri ayırmak yanlış bence...Nasıl ki fotoğrafları dergilerle, eleştirileri ilanlarla birlikte koymak yanlışsa...Her neyse, önemli olan bir mantık içinde sıralanması...ama bizim için değil...gelecek kuşaklar için...Sen de benim gibi

dağınıyor sun değil mi? Yoksa, ne der mesela yeni gelmiş gibi eline bir dergi alınca
(*Bir kağıdı alır.*) Al mesela şuna bakınca...ne der acaba kendi kendine bakalım
Gorki'nin Ayak Takımı için eleştirmenler ne demiş?...

Natalia: (*Maskesini çıkarır. Bir anda.*) Hiçbir şey.

Priscila: Doğrusu ya. Yaptığımı anlayacak eleştirmeni aramakla geçer gider yıllar ve de
aslında böyle bir eleştirmen yoktur...(*Düşünür*) Pekiyi neden eleştirmenler sesini
çıkarmadı?...Ha! evet...Oynamamıştık. İlk kez tiyatromuzu kapatmışlardı galiba.

Natalia: (*Maskesini bir an kaldırır.*) Üçüncü kezdi.

Priscila: Üçüncü mü? İlk ikisi ne zamandı? Amaan, neyse. Sonuçta, dergiler güzelce dizilmiş
ayrı yerde olmalı...Yahu neden çıkarmıyorsun şu maskeni? Gülünç oluyorsun.
Ayrıca bir işe yaradığı da yok. O bir aksesuar.

Natalia: (*Maskeyi çıkarır*) Birincisi, şu korse, peruk işini neden siyah noktalarla karıştırı-
yorsun? Ne alakası var yani? İkincisini de söyleyeyim de bitireyim. Maske aslında
tanık.

Priscila: Tanık mı? Çıkarman lazım onu.

Natalia: Öyleyse, çıkardım işte.

Priscila: Şimdi, senin neye tanıklık etmek istediğini öğrenebilir miyim?

Natalia: "Neye" değil de, "neye karşı" tanıklık etmek istediğimi öğrenebilirsin.
(*Eline bir kağıt alıp yelpaze gibi tutar.*)

Priscila: Neye karşı?

Natalia: (*Sahnenin yerini gösterir.*) Şu leş gibi kokan böcek ilacına karşı.

Priscila: Ama gittiler böylece...Ayrıca ilaç değil toz o.

Natalia: İlaç, toz...aynı şey değil mi ya?

Priscila: Karıncalar bütün tiyatroyu sarsın mı istiyorsun?

Natalia: Ozon tabakasını sarmasından iyidir.

Priscila: Neden, neden iyidir?

Natalia: Dedim ya!

Priscila: Ne tabakasından?

Natalia: Bir dergide okumuştum: şey...tabakası...ne dedim di ben?

Priscila: Şimdi de, bu salak burjuva dergilerini mi okumaya başladın?

Natalia: Bu arada, benim ciğerlerim mahvoluyor. Bir aydır sahneye adımımı atamıyorum, o
kadar kokuyor...

Priscila: Bir ay mı! Ama ben ilacı yapalı üç gün...

Natalia: (*Bir gazete kupürü uzatır.*) Al bak!

Priscila: (*Almadan*) Ne bu?

Natalia: Ayak Takımı'nın ilanı...Hassas noktam bu, biliyorsun.

Priscila: Başından ayağına kadar hassas noktadan ibaretsin zaten. Bilmem ki, bu ineze halin-
le Nestor ne buluyordu sende?

Natalia: Aradığımı buluyordu...(*Ona gazete kupürünü uzatır*) Bakacak mısın, bakmayacak
mısın?

Priscila: Ne yazıyor?

Natalia: (*Gözlüklerini takar.*) Her zamanki zirvalar...(*Okur*) "Masal Tiyatrosu Gorki'nin
Ayaktakımı Arasında oyununu sahneliyor...Önümüzdeki Perşembe Masal Tiyatrosu
Barış sokağındaki yerinde Rus yazarın bu buruk toplumsal dramını sergiliyor..." ve
saire, vesaire..."Tiyatronun polemikçi müdürü Nestor Caposo oyunda bir karşı
mücadelenin..."(*Durur*) Onun siyah noktalarıyla oynamam seni neden rahatsız
ediyordu pekiyi?

Priscila: Rahatsız etmek mi? Beni mi?

Natalia: Kocanla yatmama oralı bile olmuyordun da, siyah noktalara gelince mi...

Priscila: (*Aniden elindeki ilanı çeker alır*) Ver şunu. Programın yanına koyacağım. Sonuçta

pek de fazla eleştiri olmadığını göre. Ne fotoğraf, ne afiş, hiç işte...hiç mi hiç...Savrulmuş para işte, anlıyor musun? Boşa giden zaman...Üstelik de bilmem ne kadarlık cezanın köşesinden döndük...Allahtan Mösyo Lazare...

Natalia: *(Teselli edercesine)* Priscila...

Priscila: *(Alaylı)* Ama tabii, oynamak ya da oynamamak, sorun bu değildi. Kışkırtmaktı amaçlanan, değil mi ya? Sistemdeki çelişkileri ortaya çıkarmak ve iktidarı baskıcı yüzünü göstermeye mecbur kılmak...

Natalia: *(Az önceki ifadesiyle)* Priscila, dinle...

Priscila: Sen zaten güzel bir rolü koparmak için ne yapıp yapıp ikna ettikten sonra...

Natalia: Priscila, rica ediyorum!

Priscila: *(Bir an susar)* Evet?

Natalia: İki üç kerecikdi...

Priscila: Ne dedin?

Natalia: Seni kudurtmak için söyledim ama gerçekten de onca sene içinde iki ya da üç kez yaptım bunu...

Priscila: Sen şey...siyah noktalardan mı söz ediyorsun?

Natalia: Aslında açık konuşmak gerekirse peşinden bu...yani senin değişinle bu takıntım yüzünden koşup durmam onu sinir ediyordu. Ama itiraf et. Çok çirkindi. Öyle ince bir cilt ve de...

Priscila: İki üç kere mi?

Natalia: Hadi, diyelim, üç dört.

Priscila: Dört.

Natalia: Dört, evet. Ama bir fazlası dahi yok.

(Priscila kalkıp yan taraftan dışarı çıkar.)

Priscila: *(Giderken)* Sen hep böyle çok mükemmeliyetçiydin.

Natalia: Bu doğru.

Priscila'nın Sesi: Bu dosyalarla ne yapmayı düşünüyorsun?

Natalia: *(Dosyaları örtünün üzerine yayar)*. Bir tanesi ilanlar, diğeri program dergileri, bir diğeri eleştiriler, öteki de fotoğraflar için. Hepsi de kronolojik sıralamayla, tabii ki.

Priscila: *(Çeşitli formatta kağıt rulolarıyla içeri girer)*. Ya afişler?

Natalia: Hole iyi gider diye düşündüm.

Priscila: *(Ruloyu örtünün üzerine koyar ve oturur)*. Anladım. Sergi gibi.

Natalia: Aynen. Masal Tiyatrosunun tüm geçmişi...

Priscila: *(Kutudan bir fotoğraf çeker alır)*. Bak, kim bu?

Natalia: Kim?

Priscila: Sen, Antigone' da.

Natalia: Hele şükür!

(Aniden çekip elinden alır, bakar ve yırtar).

Priscila: Aaa! ne yapıyorsun?

Natalia: Yillardan beri buna el koymak istiyorum.

Priscila: Niye yırtıyorsun? O tarihî bir belge...

Natalia: İyi ya! Tarihe gözümün altındaki bu halkalar ve böyle bir suratla geçmek istemem...
(Elindeki bir parçayı gösterir). Sence fotoğraf haklı mı?

Priscila: *(Bakar)*. Rol için biraz yaşlıydın, kabul et...

Natalia: *(Yırttığı parçaları daha da büyük parçalara böler)*. Antigone bir efsane...Efsane kahramanlarının da yaşı olmaz.

Priscila: Efsane kahramanlarının olmaz, doğru. Ama oyuncuların olur.

Natalia: Bak, ben senden daha gencim, eee...

Priscila: Dur bakalım, daha kanıtlaman lazım.

Natalia: Ay! Sen hastasın! Sen benim kilise bombalayıp belediyeyi ateşe verdiğimi de

söylersin...

Priscila: Ama elimizde en ufak bir belge olmaması tuhaf...Senin ne doğumuna ait , ne vafzine ne de...

Natalia: Sus, yordun beni! Günün birinde o pek sevdiğin "Tarih" aydınlığa kavuşturur elbette.

Priscila: Aynen öyle. Ya da Arkeoloji kavuşturur aydınlığa.

Natalia: Ne? Ne?

Priscila: Hiç, hiç...

Natalia: Öyleyse söyleyeyim istersen!...Dört değil beş kereydi.

Priscila: *(Etkilenmiş)*. Beş mi? *(Sessizlik)* Beş mi?

Natalia *yanıtlamaz. Priscila kutulardan birini alıp geldiği yerden çıkar. Natalia göz ucuyla ona bakar, iğrenmişcesine burnunu çeker, dosyalardan birini alıp abartılı bir biçimde yelpaze olarak kullanır. Yelpazelenmeye devam ederken Priscila'nın kurtlar yemişi, çürütmüş diye düşündüğü yeri kontrol eder. Bu arada dosyanın içindeki kağıtlar yere düşer. Onları dalgın dalgın toplarken birden hoplar ve bağırır.*

Natalia: *(Fısıldar)*. Hayır...olamaz...*(Bağırır.)* Priscila! Buldum! *(Mırıldanır)* Olamaz, ama bu, işte bu! *(Bağırır.)* Priscila, gel! Kitap! Kitabı buldum!

Priscila üzerinde bir kahverengi manto, elinde çanta içeri girer

Priscila: Ne dedin?

Natalia: *(Bir anda yatıştır)*. Nereye gidiyorsun?

Priscila: Ne buldun?

Natalia: Çıkıyor musun?

Priscila: Bulduğun ne?

Natalia: Sonra da bana diyorsun sokaklarda sürtüyor diye...Kim sürtüyormuş?

Priscila: Kim dedi sana sokağa çıktığımı?

Natalia: Manton, çantan, eee!

Priscila: Ne mantosu, ne çantası?

Natalia: Sonra da bana diyorsun...

Priscila: Evet, sana diyorum?

Natalia: "Ne mantosu, ne çantası"...İkiyüzlü, yalancı, git buradan!

Priscila: İkiyüzlü mü! Kim burada ikiyüzlü olan?...Söyle misin, sen! *(Onun taklidini yapar.)* "Dört, bir fazlası yok..." Hem sonunda göreceksin...nasıl da itiraf edeceksin o siyah noktalı alemlerinizi...

Natalia: İyi, tamam...Şuna bak! Şimdi git gidebilirsen.

Kağıtları burnuna sokar.

Priscila: Bu ne?

Natalia: Ay, okumayı da mı beceremiyorsun?

Priscila: *(O okurken alay ederek)*. Bu kıskanma midemi bulandırıyor...*(Birden sıçrar)* Ne? *(Kağıtları eline alır, inanamaz, okur.)* Leningrad Kuşatması...Olamaz!

Diğer kağıtlara da bakar.

Natalia: Yani nasıl olamaz? Böyle olur! Hanımefendi o sokak senin bu sokak benim dolaşırken ben burada kitabı buluyorum...

Priscila: Olamaz! Devamı nerede?

Natalia: Sonra da bana dersin...

Priscila: *(Kağıtlara bakar.)* Burada sadece oyunun adı ve oyun kişileri yazılı...bir de beyaz kağıt var, o kadar.

Natalia: *(Boş dosyayı gösterir)*. Buradan çıktı.

Priscila: *(Okur)* Leningrad Kuşatması...ay, inanamıyorum...

Natalia: *(Üstü kağıt dolu örtüye doğru yürür.)* Devamı da buralarda bir yerlerde olmalı. Ateş olmayan yerden duman çıkmaz...*(Getirdiği dosyaların arasına bakar)*. Sen

imkansız, bunamayız diyordun...

Priscila: Yazı makinesinde yazmıştı. Bak, *n* leri eğri...

Natalia: *N* leri, *l* leri...İtalik harflerle yazmaya eğilimliydi. (*Açılmış dosyalara bakarak*)
Yok...

Priscila: Yazarla ilgili ipucu da yok.

Natalia: (*Tekrarlar*) O da yok.

Priscila: (*Tekrarlar*) Onca sır...

Natalia: Sis perdesinin arkasında.

Priscila: Sence pek mi gerekliydi?

Natalia: Ama burada işaret belirdi...
Kasaların içinde arar.

Priscila: Natalia! Yazarı böyle sır gibi saklamak pek mi gerekliydi?

Natalia: Hadi o neyse, daha beteri var. Beni esas delirten gerisi...

Priscila: Ne gerisi?

Natalia: Olduğu gibi devamı.

Priscila: Tamam da...biraz açık söyler misin?

Natalia: Bir eser nasıl oluşur? Metin olmadan bir oyunun provası yapılabilir mi?

Priscila: Kimin elinde metin yoktu ki?

Natalia: Kimsenin. Hayrola, neden durdun, aramıyorsun?

Priscila: Ne demek, kimsenin?
Fazla dikkatini vermeden kasaların içine bakar.

Natalia: Oyunculardan hiç birinin elinde metin yoktu. Herkesin küçük küçük parçalar halinde rolü dağıtılmıştı...puzzle gibi...

Priscila: Seni anlayamıyorum.

Natalia: Ya o numaralanmamış sayfalar? Geliyordun, Nestor eline bir ya da iki kağıt tutuşturuyordu, haydi sahneye...puzzle gibi ilerliyordu. Önünde arkasında ne var bilemiyordun bile.

Priscila: Ama neden?

Natalia: Bir oyunun provası böyle yapılabilir mi, sanıyorsun?

Priscila: Yani hiç kimsenin elinde tam bir metin yoktu...

Natalia: İşte çıldırıyordum buna.

Priscila: Hiç kimsenin derken Nestor'un vardı herhalde...

Natalia: Ona hergün söylüyordum: "Ben yalı kazığı değilim. Bu işe girişmiş bir oyuncu olarak neleri göze alıyorum anlamam lazım...Sonra ne bu Rus isimleri!..akılda tutmaya bile imkan yok."

Priscila: Ama, bu kadar sır gibi saklamak! Neden ki?

Natalia: Yemin ederim, üç dört sözcükten oluşan söylemesi imkansız isimler...üstelik de her seferinde tamamını söylememiz isteniyordu...

Priscila: Pekiyi ya o ispiyon hikayesi...sence doğru muydu?

Natalia: "Nasılsınız, Vladimirovitch Stepanikov Trilietski?", "...", "elbette, elbette, yoldaş Vladimirovitch Stepanikov Trilietski"...

Priscila: Yoksa o yüzden mi sır gibi saklandı?

Natalia: Benim rolüm çok güzeldi, sanırım...

Priscila: Söylesene, sahiden var mıydı?

Natalia: Ne var mıydı?

Priscila: Ekibin içinde ispiyon var mıydı?

Natalia: Polis her yerde vardı zaten.

Priscila: Pekiyi, kimlerdi?

Natalia: Ekibin içinde, sendikada, partide...Gizli kalmayı beceriyorlardı ama...

Priscila: Hatırlamıyor musun? Nestor o zamanlar biraz tuhaftı.

Natalia: Tuhaf mi? Nestor mu?
Priscila: Evet, ya. O günlerde, öncesinde...canımı kaza önce indirdi...
Natalia: Kaza mı?
Priscila: Son provalarda...
Natalia: Sen buna kaza mı diyorsun?
Priscila: Prömiyerlerden önce hep hırçınlaşırdı...ama hatırla o sefer çok sakindi, ağzını bıçak açmıyordu...
Natalia: Sana soruyorum, ne zamandan beri sen bunun bir kaza olduğuna karar verdin...
Priscila: Karar vermedim, Natalia! Kaza diyorum, başka ne diyebilirim ki? Tamam mı? Hem unutma. Seninle yemin etmiştik!
Natalia: Yemin ettiğimiz...cinayet dememek içindi, ya, unutmadım onu çok iyi hatırlıyorum.
Priscila: Eh! Cinayet demezsek, kaza demezsek, ne diyeceğiz buna o halde?
Natalia: En azından, kanıtlanıncaya kadar...
Priscila: Kanıtlanıncaya kadar mı? Ne kanıtlanabilir bunca yıl sonra?
Natalia: Ben her şeyi hatırlıyorum...
Priscila: Yirmi üç mü? Biz hangi yıldayız?
Natalia: Ne kanıtlanabilir, diyorsun ha!
Priscila: Söylesene, hangi yılda...?
Natalia: Ne kanıtlanabilir?...*(Aramayı bırakır, sert ve kararlı, gözlüklerini çıkarır.)* Evet, Priscila, konu çok önemli ve bir genel kurula ihtiyacımız var.
Priscila: Ne?
Natalia: İyi duydun: İkimizi de acilen genel kurula davet ediyorum.
Priscila: *(Hoşnutsuz)* A! Yok, ben katılmıyorum! Dışarı çıkıyordum diye böyle yapıyorsun!
Natalia: Böyle yapıyorum, çünkü burada korkunç bir görmezden gelme sezinliyorum.
Priscila: Ne sezinliyorsun?
Natalia: Söyledim ya!
Priscila: Burada görmezden gelinecek bir şey yok! Hem neden dedin ki...?
Natalia: Şüphecilğimden...Tamam mı? İşte bundan.
Priscila: Görmezden gelmek...Militan bir kadın falan mı demek istiyorsun...
Natalia: Şüpheli, diyorum. Burada görmezden gelme eğilimi...
Priscila: Burada hiçbir şeye eğilim meğilim yok. Sadece benim sokağa çıkma eğilimim var, sadece bu...
Natalia: Ne kanıtlanabilir, diyorsun? Eh! O zaman niye arıyoruz bu metni, ha? Yirmi yıldan beri neden arıyoruz bu metni...?
Priscila: Yirmi üç.
Natalia: Neden hayatımızın yarısını bu tiyatroya kapanarak geçirdik? Yirmi üç ya da yirmi dört?
Priscila: Hayatımızın yarısı diyor...
Natalia: Şimdi hangi yıldayız?
Priscila: Bana böyle şüpheli şüpheli davranmaya hakkın yok...
Natalia: Sana genel kurul dedim. Yüzde elli benim.
Priscila: Ne sen ne de bir başkası. Bendim burada bütün bu işleri başlatan.
Natalia: Evet, tamam da. Fikir kimden çıktı?
Priscila: Hangi fikir?
Natalia: Gelip burada tiyatroya yaşama fikri.
Priscila: Senden, doğru...ama ilk ben bir ay boyunca kapandım buraya...
Natalia: İki haftacık, iki...
Natalia: ...ekte herkes yavaş yavaş sıvışırken ilk saldırılara ben maruz kaldım.
Natalia: Ben sıvışmadım! Ötekilerin ise, polis peşindeydi. Bunu pekala sen de biliyorsun.
Priscila: Benim bildiğim, onca zaman burada tek başıma nasıl korktuğum...

Natalia: Ama canım, ben de üç gün sonra geldim zaten.

Priscila: Üstelik de böyle bir film... Masal Tiyatrosu... Hani sanki her şey boş, her şey yalın...
(Natalia aniden tavır değiştirir. Sinir ve endişeyle çevresine bakar.)

Natalia: Priscila! Priscila neredesin?

Priscila: (Bozulmuş görünmektedir) Natalia, hayır, lütfen! Şimdi olmasın...

Natalia: (Ön sahneye kadar ilerler ve yere doğru bağıırır). Benim ben, Natalia! Priscila, orada mısın?

Priscila: Şimdi sırası değil, Natalia, emin ol, işte ben de...

Natalia: (Dinlemez) Priscila, daha evvel gelemedim. Saklanmam gerekti. Felix'i göz altına almışlar. Robert'i de... Sen, sen nasılsın?

Priscila: (İsteksiz) İyi, iyi...

Natalia: Evet, Robert'i de... ama onu yarın bırakacaklar gibi. Buna karşın, Lola ve Cris'ten haber yok... Hiç uğramadılar mı?

Priscila: (Aynı haliyle) Hayır.

Natalia: Ya polis?

Priscila: (Gene aynı) Mersi, teşekkür ederim.

Natalia: Sana polis geldi mi diye soruyorum.

Priscila: Of! Tabii ki...

Natalia: Hakim, vali, noter, hepsi geldi değil mi?

Priscila: Evet, hepsi...

Natalia: Ya sen...?

Priscila: Ee... ben de...

Natalia: Sen ne yaptın diye sordum.

Priscila: İşte... ben, burada olmak...

Natalia: Her şeyi karıştırdılar, değil mi? (Yukarıyı gösterir) Sahne ışıklarının hepsini söküp aldılar, değil mi?

Priscila: Of! Evet.

Natalia: Sana, sana bir şey yapmadılar ama!

Priscila: Yok, hayır...

Natalia: Allahtan... Mösyö Lazare diyor ki... dün konuştum onunla... hiç dert etmesin diyor, o herşeyle ilgilenecekmiş... birkaç gün içinde. Onların sana karşı birşeyleri yokmuş, sen sadece buranın sahibesi olarak görünüyormuşsun, o kadar.. yani bir de Nestor'un karısı olarak, ama bu...

Priscila: (Sözünü keser). Dulu olarak, diyecektin herhalde...

Natalia: Ne? Ah! evet, tabii... dul olarak...

Sessiz, birbirlerine bakarlar. Priscila garip bir tavır takınır.

Priscila: Natalia, unutma ki, ben Nestor Coposo'nun duluyum, anlaşıldı mı? Oysa sen...

Natalia: Priscila, lütfen... Şimdi birleşme zamanı, birleşmeliyiz. Nestor... o artık burada değil. İkimiz de onu seviyorduk, öyle değil mi? O da öyle, ikimizi de seviyordu... Olmuş bir kere, değiştiremeyeceğimize göre... Artık Nestor yok burada, Senle ben kaldık.

Priscila: Sen ve ben... bizim hiçbir ortak yanımız yok.

Natalia: Hiç yok mu? Emin misin? Ya Nestor'a duyduğumuz aşk? Onun verdiği savaşım ki aynı zamanda bizim de savaşımımız! Bu kendini adadığı tiyatro!

Priscila: (Önceki tavrına bürünür). Bak, Natalia... Gene böyle yüce olgun edalar takınacaksan git kendi kendine anımsayacağını anımsa, oyna, ne istersen kendi kendine yap.

Natalia: (Olgunluğundan ödün vermez). Ama biz ortak bir bütünüz, Priscila. Bizi daha önce ayrı düşüren şey şimdi birleştirmeli. Onun ölümü son değil, başlangıç...

Priscila: Hangi dizi filmde aklında kaldı bu sözler?

Natalia: Kaybedilmiş bir savaş o mücadelenin akıbetini de belirleyecek anlamına gelmez... (Söylediğinin doğruluğundan şüphelenir) Ya da tersi!... Ama biz... biz birleşeceğiz

- ÜÇÜNCÜ SAHNE -

Karanlıkta başlamış olan müziğin sesi giderek yükselmektedir: Çalan Enternasyonal'dir. Işık sahnenin üzerinde oraya buraya dağıtılmış birkaç kova ve kabı aydınlatır. Natalia müziğin bangır bangır çaldığı radyo ve kaset çalar elinde, üzerinde sokak kıyafeti, içeri girer. Ters yöne doğru yürürken kapları şöyle bir usulen kontrol eder ve tavana bakar. Çıkar. Müzik yavaş yavaş geriler, hiç duyulmaz hale geldiğinde Priscila dip taraftan bornozu ile içeri girer. Parterden gelen bir ses dikkatini çekmiş gibidir. Ön sahneye kadar yürür. Karanlıkta eliyle siper yaparak bir şey seçmeye çalışır.

Priscila: Natalia...Sen misin? (Dinler) Orada mısın, Natalia?

Cevap alamayınca sırtını dönüp geldiği yere dönüyormuş gibi yapar. Durur ve sahnenin üzerindeki kaplara, kovalara sonra tavana bakar, sonra da bütün parteri boydan boya, balkonları gözleriyle tarar...Sanki hayali bir izleyici kitlesini alçak sesle uyarıda bulunuyor gibidir.

Baylar bayanlar...(Susar) Çok sevgili izleyiciler...(Neredeyse gülüverir) Sizler, benim Masal'ımın kahramanları...O Masal'ı kimse kurtaramayacak ama...(Susar) Kimse kurtaramayacak mıymış? Kim demiş onu? (Susar) Hiç kimse. Hayır, kimse böyle bir şey demedi. Hele ben, hiç demedim. (Susar) Gemi batmışsa eğer, ben de batmışım demektir. (Susar) Tabii, eğretileme yapıyorum. Ya da buna benzer bir şey. (Susar) Nasıl olsa daha çok akacak...köprünün altından sular...(Susar) Al,işte bir yerden daha akıyor...İyisi mi çenemi kapatayım ben...

Şöyle bir yarım daire çizer, ışık alçalırken dibe doğru ilerler. Karanlık.

- DÖRDÜNCÜ SAHNE -

Karanlıkta sesi yarı açık bir tropikal müzik duyulur. Işık boş bir sahneyi aydınlatır. Sadece arka tarafta üzerinde kasetli bir radyo çalar bulunan katlanır iskemle vardır. Natalia kıra pikniğe gidiyormuş gibi bir giysi ile içeri girer; Neşe içinde yere kareli bir örtü yayar. Uzaktan nasıl serdiğine bakar, biraz değiştirir ve geldiği yerden çıkar. Bütün hareketlerini müziğin ritmine göre yapar. Priscila diğer taraftan elinde peçeteyle örtülü bir sepet, Natalia kadar piknik tarzında olmayan bir havayla içeri girer. Örtüye bir bakar, üstüne sepeti koyar ve önceki biçimini değiştirir. Geldiği yerden çıkar. Natalia içinde çeşit çeşit bitki bulunan tekerlekli araba ile içeri girer. Örtünün biçiminin değiştiğini farkeder, düzeltir. Sonra bitkileri etrafa yerleştirir. Şöyle bir genel görünüşe bakar, bazılarının yerini değiştirir ve tekerlekli taşıyıcı ile çıkar. Biraz sonra, gene içeri girer ve bitkileri ilk yerleştiği biçime sokar. O çıkarken, Priscila içinde kuş ile bir kafes ve asmak için uzun bir direkle içeri girer; direği sahnenin dibine yerleştirir ve kafesi asar. Örtüye bakar ve gene değiştirir. Çıkarken, Natalia ile karşılaşır. Natalia omuzunda kaidesi ile kırmızı bayrağı taşımaktadır. Kafesin yakınına yerleştirirken kuş ötmeye başlar. Örtüye bakar, düzeltir. Çıkar. Kısa bir süre sonra ikisi de aynı anda, ayrı yerlerden içeri girer. Priscila kırmızı şarap dolu bir matara, Natalia ise sahnenin önüne doğru yere salıverdiği çubuğa sarılı bir flama getirir. Birbirlerini görür görmez örtüyü o tarafa bu tarafa çektiştirler. Priscila matarayı örtünün üzerinde sepetin yanına koyar. Pikniklerde alışlagelmiş yiyecekleri sepetten çıkarmaya başlar. Natalia mataradan kocaman bir yudum alır. Priscila göz ucuyla onu izlemektedir. Karışık karışık çeşitli kaplardan otlanarak yemeye ve ara ara da içmeye başlarlar; sanki birbirlerini tanıyamıyormuş gibi yapıp merak ve zevkle çevrelerine bakarlar. Natalia tropikal müziğin tadını çıkarıyor gibidir. Bir an gelir, tesadüf bu ya, aynı tabağın dibini sıyırıp, aynı mataraya uzanırlar. Kuşun kısa aralarla üst üste ötüşü dikkatlerini çeker. Aslında canları burunlarında da olsa belli etmeyip birbirlerine aşırı bir aldırmazlık içinde görünmeyi yeğlerler. Gerginliklerini sahte bir neşe altında gizlerler. Bir süre sonra karşılıklı konuşma başlar.

Natalia: (Alaylı bir neşe ile) Pek keyifliyiz, ya!

Priscila: (Aynı biçimde) Bence de.

Suskunluk.

Natalia: Kalabalık.

Priscila: İyi başardık.

Suskunluk.

Natalia: Böyle giderse, sığışamayacağız.

Priscila: Burayı genişletmemiz gerekebilir.

Natalia: Ya da dışarıda yiyip içeriz.

Priscila: Ya da kimilerini kapının önüne koyarız.

Suskunluk.

Natalia: Keyif buna denir.

Priscila: Omlet de şaheser.

Tadına baktığı lokmayı sert bir biçimde sefer tasına koyar. Suskunluk.

Natalia: (Abartılı bir keyifle aynı lokmayı alır.) E! Geçen yılki o nefis zakouskilerle * mukayese edersen olmaz tabii...

Suskunluk.

Priscila: (Bir başka tabağa yönelir.) Şöyle güzel bir kroketin yerini hiçbir şey tutamaz...

Natalia: Ya senin o volovanların... içinden oyuncak kralların** çıktığı milföy hamurundan...

Vallahi Mösyö Lazare bir ay boyunca hasta yatağında hayal etmiş.

Suskunluk.

Priscila: Boşver, salatanın ne önemi var, içinde ideoloji olsun yeter.
Natalia: Ideoloji olmadan salata olmaz ki zaten. Ya da tam tersi.
Priscila: Cesaret görgü kurallarına engel değildir...Versene sen şu matarayı bana, kollarımın arasında uyuya kaldı.
Natalia: *(Matarayı uzatır)* Özür dilerim. Sen şampanya tercih edersin sanmıştım...
Priscila: Aman, rica ederim!...bugünkü günde şampanya!
İçer.
Natalia: *(Aniden, söylev verecek bir sesle)* 1886'da, aynı böyle bir günde, işçi sınıfı dev bir adım attı artık tanınması adına...!
Priscila: *(Birden öfkelenir.)* Bu kendini tutamaz kaybeder artık! Hayır, hayır baylar! O kendine kolay kolay hakim olamaz! Tıpkı Pavlov'un köpeği gibi!
Natalia: *(Aynı öfkeyle)* Kimin köpeği...? Yoo, ben istersem kendime hakim olurum!
Priscila: Normal bir davet çok daha güzel olurdu. Ama, hayır, baylar, hayır...sınıfları mücadeleye teşvik etmek gerekti.
Natalia: *(Kalkıp müziğin ritmine uyarak dans eder.)* ...Kendimi tutabiliyor muyum? Tutamıyor muyum? Tutabiliyor muyum? Tutamıyor muyum?
Priscila: *(Çevresini işaret ederek)* Sonuçta, baksana: yaşayan bir ruh dahi...
Natalia: *(Duymazdan gelerek, kuşa yönelir.)* Selam, Maiakovski...Bu müzik hoşuna gitti mi?
Kuş öter.
Priscila: *(Natalia'nın söylevci sesini taklit ederek)* 1886'da, bugünkü gibi bir günde, işçi sınıfı elde etti...sekiz yumurtalı omleti!
Natalia: *(Kuşa)* Müzik değişebilir, ama sözcükler...doğru değil mi, Maikovski?...sözcükler...
Priscila: E! Orası doğru, sözcükler hep aynı. Ama sen sonuca bak:Bunca kalabalığı toplamak! Tam bir başarı! *(Doğrulup görünmez muhataplarına hitap eder.)* Nasılsın Robert?... A! Bak , kimler gelmiş!...Formundasın, formunda...Ya sen, Lola...Gel,Félix, içeri gir lütfen!...Mösyö Lazare'ı alkışlıyoruz!...Vincent ve Ramone, tıpkı Verona aşıkları...Sevgili Louis! A! Gitarını da getirdin...! *(Kulislere doğru)* Hey! Sakin olun, sakin olun! İtmeyin, herkese yer var...!
Natalia kasetçaların yanına gidip sesini açar. Kışkırtıcı bir tavırla dans eder. Priscila oyununu keser, onu kınayarak izler sonra da gidip kaseti susturur. Natalia sinirlenmeden dans etmeyi durdurur, örtünün başına oturup yemeğe koyulur. Priscila da aynı şeyi yapar. Sanki hiçbir şey olmamış gibi yemeği sürdürürler.
Natalia: *(Çok sevecen)* Şarabı verebilir misin, lütfen?
Priscila: *(Aynı sevecenlikle matarayı uzatır)* Hay hay. Seve seve.
Natalia: *(Alır)* Zevklerin hepsi benim için.
İçer.
Priscila: Orasını biliyoruz.
Natalia: Köfteden tatmadın!
Priscila: Teşekkürler, belli güzel ama bana yetti.
Natalia: Biliyor musun? Nestor anı kitlesel çıkışlara hiç inanmazdı...
Priscila: Köfteden konuşuyorduk!
Natalia: Devrimci bilinç, derdi, işçi hareketini doğurmalı... kendilerini kabul ettirmek için, yaptıkları atılımında vesaire, vesaire, anladın mı? Bütün bunların anlık bir ajitasyona kurban gitmemesi için.
Priscila: Gü-zeel...yatak ta mı anlatıyordun bütün bunları sana?
Natalia: Köftelerden tatmadın!
Priscila: Ne köftesi? Al, işte bu mu?
Bir tanesini alır dikkatle inceler.
Natalia: Bugün olan biten, anlıyor musun? Yani işte, şu revizyonizm denen...Ondan zaten, her şey gittiği yere gidiyor. Bir yandan da fena değil, aksini düşünmüyorum...Eğer

bir şeyler revizyondan geçirilmezse de olmaz ki...Mesela mantomun astarını arada bir tadilattan geçirmezsem olur mu?...Ama sorun işte bundan yavaş yavaş zevk almada...ve de günün birinde acaba arka yüzünü de değiştirirsem nasıl olur?... dersin! Kocaman mantolar artık moda değil! Küçültüverirsin, harika!...Sonra, bir de bakarsın bütün arkadaşlarının mantoları kısa, kendini şapşal hissedersin, sen de kısaltıverirsin, kendini pek zeki hissedersin...Eh! oldu olacak apoletleri de halletmeli! Pek savaşçı kadın gibi duruyor...Ya rengi! Beri gel diyor...Ya cepler! Neye yarar bu cepler? Böylece, ucun ucun baştan aşağı, içten dışa mantonu tadilattan geçirirsin. Bir yerinden alır bir yerine eklersin...Ve de güzel bir gün, tam da partinin orta yerinde, garson sana yaklaşır: Hanımefendi, özür dilerim...kışınız açılmış...”

Natalia monolog yaparken, Priscila köfteleri saksılara gömer.

Priscila: Ooo! (*Yaptığı işe devam etmektedir ama bir an susar.*) Söyle bakalım, ne zaman davet ediyorlar seni bu partilere?

Natalia: (*Önce susar*) Çarşambaları canım. (*Duralar*) Ya sen, saksılarla ne yapıyorsun, öğrenebilir miyim?

Priscila: Köftelerini ekiyorum.

Natalia: Ohoo!

(*Suskunluk*)

Priscila: Gelecek için eklemek gerek, çünkü bugünün önü tıkalı. Sen tabii, çok gençsin, dert etmiyorsun. Yarın için dertlenmiyorsun demek istiyorum. Sen...yani nasıl diyeyim?...şöyle diyeyim...devrim sarhoşusun. Azıcık uzağı göremiyorsun. Sen burnunun ucunu bile göremiyorsun. Ama ben daha yaşlı olduğum için yarını düşünmeliyim...çünkü bugünün önü tıkalı. Köftelerin işi zor...çünkü yığınların, yoksulların “o anlık tutumu” çok yoksun durumda bugün. O yaman, hani herkese kendini sevdiren hizmetçimiz...eh! ben söyleyeyim sana...bana dedi ki; evdekiler ağzına bile sürmüyormuş. Köfteleri demek istiyorum. Varsa yoksa hamburger diyorlarmış. Öyle diyor. “O anlık davranış” gör bak nerelere varıyor. Git bir dene, git hizmetçiye de ezilen sınıfa ait olduğunu söyle: önlüğünü eline verip suratına gülecek. Ya da kendisine ödediğimiz maaşı hatırlatacak. Ne mutlu ki en azından durumumuzu anlıyor...Geçen de, bizim evde yenilenin onlarda yenilen yemekten bin beter olduğunu söyledi. (*Köfteyi saksıya gömer.*) Yani köftelerin işi gerçekten zor. İddiaya girerim ki, senin o partilerde köfte verilmiyordur bile...yanılıyor muyum?

Natalia: (*Dalgin*) Abluka devam ettiği sürece yeni bir yiyecek ikmalini ümit edemeyiz.

Priscila: (*Natalia'ya dönerek*) Özür dilerim.

Natalia: Ne?

Priscila: Ben sana sorayım ne diye.

Natalia: Ne hakkında?

Priscila: Dediklerin hakkında...Yok abluka, yok ikmal...

Natalia: Ben böyle mi dedim?

Priscila: Git, deli gibi ne yapacaksan.

Natalia: Kim deli gibi?

Priscila: (*Onu taklit eder*) “Abluka devam ettiği sürece bilmem nenin bilmem ne yiyeceğini..”

Natalia: Ben böyle şeyler mi dedim?

Priscila: Tanrım bu deli gibi değil, deli.

Natalia: (*Şaşırması*) Bak, birden aklıma geldi,

Priscila: Ne? Deliliğin mi?

Natalia: Şu cümle...ve şimdi de bir başka cümle geliyor...Düşmanı püskürtmedikçe...

Priscila: Korkma, korkma canım, bu tam bunak sayıklaması.

Natalia: ...ikmalî aza indirgemeli

Natalia: Anlaşılır bir durum. Babam doksan yaşında arâmîce konuşmaya başlamıştı birden.

Natalia: Gerçeğin en korkuncunu bile itiraf etmek gerek. Bolşevikler halktan asla bir şey saklamazlar...

Priscila: Ve de bir gece, tam dolunayken, İncil duaları bile okumaya başladı...Sen ne dedin?

Natalia: Ne, ne?

Priscila: Bolşevikler hakkında ne dedin?

Natalia: Pekiyi sen babanın arâmîce konuştuğunu nasıl anladın?

Priscila: Bolşevikler demiştin!...

Natalia: Ne yani? Yasak mı?

Priscila: Ya o diğer dediklerin...ikmal..abluka...düşmanı püskürtmek...Yani, anlıyorsun!

İkisi de sessizce durur.

Natalia: Yani sen bana demek istiyorsun ki...

Priscila: Bak eğer şöyle olsaydı!...

Natalia: Olsaydıysa molsaydıysa yok! Öyle. Ne yani, yalan mı söylüyorum? Nereden çıkarıyorum?

Priscila: Bir oyunun metninden!... belki de! Yok, hayır, bunlar senin sözlerin değil...Tekrarla bir bakalım...

Natalia: Niye?

Priscila: İşte cümleyi: "Abluka devam ettiği sürece..."

Natalia: Nasıl tekrarlayayım? Hiç düşünmeden, öylesine geliverdiler aklıma...

Priscila: Bak, biraz gayret et, belki başka şeyler de geliverecek aklına, o zaman da...

Natalia: O zaman da ne?

Priscila: Anahtarı bulacağız.

Natalia: Hangi anahtarı?

Priscila: Natalia, sen iyiden iyiye çaptan düştün. Seni bir testten geçirse sığınma evi bile kabul etmez.

Natalia: Sığınma Evi mi? Amaan! yarın kabul edecek halleri yok ya!

Priscila: Hayatımızın yarısını neden bu metni aramakla geçirdik, ha?

Natalia: Sen dalga geç? Ama ben hissediyorum ki işin içinde bir şey var...

Göbeğinin alt kısmına dokunur.

Priscila: İşin içini dışını bırak ta, cevap ver: Neden?

Natalia: (Çapkın) İşin içinde bir şeyler var...

Priscila: Pekiyi ben yanıtlayayım: Nestor'u kim, niçin öldürdü...bulmak için.

Natalia tam da Priscila ile dalga geçerken birden tavrını değiştirip susar. Priscila farkeder. O da susar. İkisi de mataraya yönelecek gibi olur. Ama aynı anda hareket ettiklerini görünce vazgeçerler. Natalia kalkıp kırmızı bayrağa gider. Onunla ellerini ve ağızını siler. O anda kuş sinir edici bir sesle ötmeye başlar.

Natalia: (Kuş) Özür dilerim, ama peçete yok...

Ön sahneye doğru yürüyüp yere bıraktığı flamayı bir ucundan tutar. Üzerinde yazılı olanın salon tarafından görülmemesini sağlayacak biçimde bir kısmını sarar.

Priscila: Sonuçta, bugünkü partimiz kalabalığı sağlamamız bakımından pek başarılıydı...

Tabii ki, o kişizadenin normal davetiye yerine insanlara nuh-u nebiden kalma bildiriler yollaması da pek lâzımdı...(Cebinden bir kağıt çıkarıp okur) "Yoldaşlar, ahlakî çöküntünün ve adam sendeciliğin hüküm sürdüğü şu günlerde, bir savaşın simgelerine tutunmaya her zamankinden daha fazla ihtiyacımız..."

Natalia flamanın sopasını yere atar. Bu yaptığı Priscila'yı susturur.

Natalia: Benim büyük babam öyle arâmîce falan konuşmaya kalkışmadı. Benim ailemden herkes akli başında göçtü. Dimdik ayakta öldüler. Nestor gibi, potinlerine basarak.

Priscila: Ne potini? Ortopedik olanlar nu?

Natalia: Ortopedik değildi!
Priscila: Yani işte, yarı ortopedik. Artrozu vardı ya...
Natalia: Ayrıca kafana sok; hiç kimsenin gelmemesi benim davetiyelerim yüzünden değil...
Priscila: A, ah!
Natalia: ...senin o geçen seneki zakouskiler yüzünden.
Priscila: Ya, zakouskilerim yüzünden...
Natalia: Ve de volovanların, şampanyan yüzünden...Sosyal demokrat kokteyl havalalarında.
Priscila: *(Boş sahneyi göstererek)* Senin popülist demagojin de bu sonucu verdi işte. Bir fare dahi yok.
Natalia: Fareler, bilindiği üzere gemiyi terk ederek işi bitirirler.
Priscila: Batacağını hisseder hissetmez. Bizimkisi gibi.
Natalia: Gene yıkıcı oluyorsun! Bu gemi batmayacak, anladın mı?
Priscila: Anlaması gereken sensin, Natalia: Bu gemiyi bir yıldan daha az bir zamanda batır-
racaklar.
Natalia: Ne mavallar okuyorsun bana?
Priscila: Bir yıldan daha az bir zamanda. Ayrıca ben yıkıcı değilim, ben yıkıldım. Senin gibi.
Natalia: Hoop, kolay sıyrılamazsın. Ne bu bir yıldan daha az zamanda gemiyi batıracaklar...
hikayesi?
Priscila: Mösyö Lazare'ı görmeyeli ne kadar oluyor?
Natalia: Bilmem...neden sordun?
Priscila: Bilmemen doğal tabii. Sen hiçbir zaman işin pratiği ile ilgilenmezsin...
Natalia: O da ne demek? Kim çiçekleri açık havaya çıkarıp duruyor? Ben burada olmasam
havasızlıktan ölüp gidecekler.
Priscila: Eh! Sen git de bir konuş onunla. Hele şimdi yeni dişlerini de taktırmış. Söylediği
her şey anlaşılıyor.
Natalia: Pekiyi ya, Nestor'un aydınlığa kavuşturulması gereken arşivi!
Priscila: Ne yazık ki hemen hemen her şey aydınlığa kavuşuyor.
Natalia: Batıracaklar, diyorsun ama!
Priscila: Git, ona sor. O sana açıklar.
Natalia: Tiyatroyu bir kere daha harap edecekler deme bana!
Priscila: Yazık, gözyaşlarını zor tutuyordu...
Natalia: Bütün bu seneler zarfında kaç kez yeltendiler buna? Dört müydü? Beş miydi?
Priscila: Hani neredeyse ben teselli etmek zorunda kaldım onu.
Natalia: *(Kulisin duvarlarına vurur.)* Ama bak, kaya gibi sağlam, rüzgâra ve fırtınaya
karşı. Kaç kez yeltendiler? Hani en son...hatırlıyor musun? Yoksa en sondan bir
önce miydi? Belediyeden kan ter içinde mini mini bir şişko gelmişti...hatırladın mı?
(Adamı taklit eder.) "Buranın sağlığa aykırı olduğunu bildiririm. Bitti. Bu iş kapan-
mıştır. Artık komedi bitti!"...Basta!...Kapatamadılar oysa: Kaya gibi sağlam...Mösyö
Lazare onları fırıldak gibi oynattı elinde. Ben de, fena değildim hani bu konuda, ka-
bul et...*(Görünmez bir muhatap ile konuşur.)* "Masal Tiyatrosu teslim olmayacak,
duyuyor musunuz? Gidin, patronlarınıza, vurgunculara söyleyin! Ayrıca onlara de-
yin ki, tamam artık Avrupa çapında olmasa bile bu tiyatro bir hayalet adam barındı-
rıyor... güzel günleri ümit ederek buraya sığınan bir adamı! Kimse onu yıkamaz..."
Priscila: Otopark yıkar.
Natalia: Ne?
Priscila: Otopark yıkar diyorum...Bizi de birlikte.
Natalia: Otopark mı? Meydana yaptıkları mı?...öyle mi yıkacaklar bizi?
Priscila: Daha beter! Giriş verecekler.
Natalia: Ne girişi?
Priscila: Nesi, niyesi yok! Otopark girişi...tam buradan geçecek.

Natalia: Araba girişi buradan mı olacak? Ay, olamaz!

Priscila: Araba, motosiklet, kamyon...

Natalia: Yok! Geçemezler!

Priscila: Öyle de bir geçerler ki! Mösyö Lazare ile konuş da, açıklasın sana. Ne kadar oldu, sen onunla görüşmeyeli. Bir aydır, köfte!...başka bir şey yaptığın yok...

Natalia öfkesini tutmaya çalışarak kaset çaların yanına gider kaset değiştirir.

Natalia: Çok kez yeltendiler buna. Boşuna! Sen şimdi ben eğlenemeyeyim diye tadımı kaçırmak istiyorsun.

Priscila: Ben sadece senin ayaklarının yere basmasını istiyorum.

Natalia: Neden? Ayakkabılarım tozun, toprağın, çamurun içinde kirlensin diye mi... bokun içinde? *(Ayaklarıyla güçlü yere vurur.)* Buraya! İşte benim ayaklarım buraya basıyor!

Kaset yarı açıktır. Enternasyonal duyulur. Priscila ayağa kalkar, sık sık nefes alıp veren ama katılıp kalmış Natalia'yı izler. Müziği dinleyerek ikisi de önce birbirine bakar, sonra da baştan aşağı tiyatroyu süzer. Priscila flamaya doğru gidip sopalardan birini alır.

Priscila: Eğlencemizi sakın bitirelim.

Natalia: *(Heyecanlı ve düşmanca, ona sırtını döner.)* Sen bitir, bitireceksen.

Priscila: *(Duralar.)* Tek başıma yapamam. Flamayı ikimiz kaldırabiliriz.

Natalia döner, Priscila'ya bakar ve diğer sopayı tutar. O zaman flamanın üzerindeki yazı görünür: "Yaşasın 1 Mayıs". Flamayı açtıklarında, kuş ötmeye başlar. Natalia ve Priscila alçak sesle şarkılarını söylerler. Priscila Natalia'nın göz yaşlarını tutamadığını görür. Priscila cebinden mendil çıkarır, tam ona uzatacağı ki flamanın kıvrıldığını farkedeler. Vazgeçerler, flamayı yeniden tutup, sahne kararmaktayken şarkılarını iyice alçak sesle söylemeye devam ederler.

*Zakouski: Rusya ve Polonya'da yemeklerden önce, genellikle ayrı bir salonda servisi bir çeşit ordövr.

**Oyuncak Kral: Ç. N. Hristiyan dünyasında yeni yılı takip eden ilk Pazar günü kutlanan Epiphanie bayramında yenen Galette des Rois (Kralların Çöreğinin) içinden bir tane çıkan ve kime çıkacağı eğlenceli bir biçimde beklenen minyatür kral.

- İKİNCİ PERDE -

- BİRİNCİ SAHNE -

Sahnenin gerisinde dizi dizi bir yığın kutu kasa ve kağıt vardır. Sahnenin önünde ise Natalia'nın birinci perdenin ikinci sahnesinde getirdiği ama artık içleri dolu görünen dört dosya durmaktadır. Natalia gözünde gözlük canlı canlı arşivleri toparlamaktadır. Kağıtları sahnenin gerisindeki kasalardan çıkarıp, üzerlerini üfler, tozlarını silkeler, içeriklerine bakar, sonra da ya dosyaların birinden birine yerleştirir ya da ya da ortadaki kalabalığın üzerine bırakır. Bir süre sessiz sessiz çalıştıktan sonra el yazmasına benzer bir şey bulunca görünmez birine de hitap etmeksizin kendi kendine konuşur.

Natalia: Ben bu rolü istememiştim...ama sen öyle bir ısrar ettin ki...(Birinin taklidini yapar.) "Neden rolü yaşlı aldığınızı söyler misiz lütfen? O devirlerde kızlar daha on üç on dördünde kadın gibi dururlardı..." Ya ben...ödüm kopuyordu..." Ama Nestor bunun yaşıyla ilgisi yok, sahnem yeterli değil de ondan..." Oysa aklına harika bir fikir geldi mi...(Taklit eder.) "Genç bir Cesaret Ana, düşünsene, nasıl tepki uyandırır gericiler üzerinde!"...(Susar) Açıkçası, hangi tepkiden söz ediyordun, onu hiç anlamadım...

Ortak kalabalık yığına doğru gider, ama el yazmasını bırakmadan önce metne göz atar.

Oysa bugün tam kıvamındayım...(Oynayarak okur.) ..."Şimdi artık ikimiz yolumuza koyulacağız. Bu kış da geçecek, diğerlerinin geçtiği gibi. Haydi, sür arabayı, kar yağacağına benzer."

El yazmasını düşünceli düşünceli karıştırır. Sonra yığının üzerine bırakır ve sahnenin gerisine döner.

Tabii, o Allahın cezası eleştirmen hiç kaçırır mı!: "Cesaret Bebek ve dayıları", amma matraktı...Açık konuşmak gerekirse, Nestor, sendeki şu herkesi kışkırtma takıntısını bir türlü anlayamıyorum. Kızıl olmak zaten yeterince tehlikeli değilmiş gibi...yok efendim bir de yenilikçi ve özgün olunacak...

Küçük bir kitap bulur.

Al işte mesela: Komünist manifestodan müzikal yapmak...deli olmak lâzım...! Allah-tan bu konuda aklını çelmeyi başardık. Partidekilerin pek mizah duygusu taşıdıklarını söyleyemeyiz. Ama hakkını vermek gerek, Priscila o noktada başarılıydı...(Onu taklit eder.) "Bu dört duvar arası bana ait anlıyor musun...bana...ve ben bu işe hayır diyorum. Git müzikolünü kiliseye kur..."

Kitaba baka baka sahnenin ortasındaki yığma doğru ilerler.

Hoş bugün olup bitenlere bakınca...hani hiç de fena fikir değilmiş...*(Şarkı söyler gibi okur.)* "Modern hükümet...sadece yönetici konumunda...tüm orta sınıfın...ortak sorunları..." Anasını sattığının o saçma sapan uyumu.

Yeniden okur.

"...bencil hesapların
buzlu sularında..."

A! Bak bu güzel...

Şarkı söyleyerek birkaç dans adımı atar.

"...bencil hesapların
buzlu sularında..."

Amaaan, ne bileyim...madem artık hükmü yok, onu özenle saklamalı ama gene de tropikal bir müzikle dahi olur gibi geliyor bana...*(Sayfaları karıştırır ve okur.)* "Ölüm döşeginde dahi yönetici sınıf, ulusları burjuva üretim biçimini benimsemeye zorluyor...*(Düşünür.)* Amma da eski. Mazide kaldı artık bu düşünceler. *(Okur.)* "...olası uygarlığı içine almaya onları zorluyor, yani onları burjuva olmaya zorluyor..." Biraz abartmış, diyelim.

Kitabı yığının içine bırakır.

Zor, zor...ince ince çalışmayı gerektiriyor ama sen yoksun...

Sahnenin gerisine gider, durur elini karnına götürür.

Ay, işte ağırı saplandı gene... Aynı yere aynı saatte saplanıyor hep. Söylemesi ayıp ama, Nestor.. ay, evet, işte: sanki nasıl denir...*(Azıcık güler.)* Şey...Geçen sefer üstüne gördüm... Tamam, biliyorum, biliyorum, ama...ne yapayım? Uydurmuyorum ya! Göğüslerimi de ben bu hale getirmedi...*(Göğüslerine dokunur. Anımsamaya çalışır.)* Hem sen demiyor muydun bana?... "Devrim senin göğüslerini..." Dur, bakayım, nasıldı?... "Annelerin sütlerini devrim daha da tatlandırır"...Hah! işte böyle: daha da tatlandırır...Seni terbiyesiz seni, hadi oradan...bütün bunlar...memelerimi emmeye bayılıyordun da onun için...

Kağıtları düzenlemeye devam eder.

Sen ki işçi sınıfının kayıtsız şartsız buyurganlığından yanaydın, bu konulara gelince Kazanova'dan liberal kesiliyordun...Hele bir de benimle, eh! herhalde tabii, ben "metres" olduğuma göre. Priscila'yı ama...benim kadar zorlamıyordun, eminim... Ha! Priscila ile ilgili; O neydi öyle üst üste geç gelmeler? Robert ile seni boynuzluyor idiyse eğer...? *(Güler)* Amma komik, bunca yıldan sonra...ama öyle onca zaman arkasından koştuğun tavşanı yakalarsın. Sen bir şeyleri göremiyordun ki... adam avdaydı...en azından...off! Marat-Sade'dan beri, eğer daha öncesinden beri değilse...ama sen hiçbir şey farkedemiyordun...

Üst üste konmuş blok halinde kağıtları görür.

...birlikte, birliğimizle, birliğimizle... Bak, bak... Bak, bak... Bak, bak...
Ayrıca, bir iyimserlik arkadaş daha...

Sahnenin ortasındaki yığına kağıdı bırakacaktır.

“Tıpkı Robert gibi. Öyle ahım şahım bir oyuncu değil ama iyimserlik konusunda eşi benzeri yoktu...” “Birleşmiş halk galip gelecek”... Oysa şimdi, işte... kültür danışmanı... kimin? neyin danışmanı?... Bak, hatırla ama, ben bunu sana kaç kez söyledim. “Robert ile dikkatli ol, bakma onun alkış tutmasına, niyeti bozuktur onun...” diye.

Kağıtları toparlamaya devam eder.

Doğru ya; Bayılırdı elleri patlayana kadar alkışlamaya. Çok heyecanlanırdı. Hatırla! Tiyatroda, kurullarda, mitinglerde...hatta cenaze törenlerinde... Bir keresinde... dur bakayım, hangisinde? Ha! E.. işte seninkinde, hatırla... Aman yok, karıştırıyorum... E! İşte, o zaman, danalar gibi böğürerek ağlıyor ve alkışlıyordu... hele yirmi metre ötede sanki hiçbir şey değillermiş gibi duran gizli polis... ay suratlarını görecek...

Priscila üzerinde sokak giysisi, elinde çanta, oldukça bozuk ve üzgün bir biçimde telaşla girer.

Priscila: Genel Kurul! Genel Kurul!

Natalia: Ne var gene? Korkuttun beni...

Priscila: Özür dilerim Natalia, ama bir bilsen...

Natalia: Robert ırzıma geçti falan deme bana!

Priscila: Daha beteri, Natalia, daha beteri...

Natalia: Daha beteri mi? Evlenme teklif etti öyleyse?

Priscila: Kurulda anlatacağım bunu sana?

Natalia: Kurulda mı? Nedenmiş? Şimdi burada böylece anlatsan!

Priscila: Olmaz. Öz eleştiri yapmam gerek.

Natalia: Öz eleştiri mi? Kimin eleştirisi? Ay! Ben ne dedim!...

Priscila: Öz eleştiri kimin olur? Kendimin elbet...

Natalia: Ha! Bu durumda... (Priscila'nın elindeki çantayı gösterir.) Pekiyi, bu ne?

Priscila: Bu mu? Çanta.

Natalia: Görüyorum. Çanta mı aldın? (Priscila yanıtlanmaz.) Söylesene, kendine çanta mı aldın?

Priscila: Evet, çanta aldım! Ne yapsaydım yani? Kendimi öyle kötü, öyle kötü hissediyordum ki...

Natalia: (Kızgın) Kendini öyle kötü, öyle kötü hissediyordun ki gidip bir çanta aldın. Öyle mi?

Priscila: Aşağı yukarı.

Natalia: (Aynı kızgınlıkla) Farkında mısın, Priscila? Farkında mısın, tüketim ağının nasıl da içine düştüğünün? Hayır, bak, tüketim toplumu seni ne hallere düşürüyor, görüyor musun? (Farklı bir tona geçer) Hakiki deri mi?

Kontrol eder.

Priscila: Öyle dediler.

Natalia: (Gülümsererek)

Priscila: (Gülümsererek)

Natalia: (Gülümsererek) "Eğer az önce söyledim mi! Bu kapı tamın alpakca tarifi bu işte...en değerli kimliği-
tarımı benim papır önüne hediye gibi atarak seni hesabına ortak ediyor! İşte sen, şimdi
suç ortağı sayılırsın...patronla şeyin..."

Priscila: Yeter, Natalia. lütfen! Bana işkence etmeyi bırak artık! Sana her şeyi anlatacağım...

Natalia: Ama böyle değil...Genel kurulda!...İndirimmiş!

Priscila: Hem bu kadar la da kalmıyor...

Natalia: Daha neler?

Priscila: Tamam: kurul. Oturum açılmıştır. Gündemin ilk maddesi: kendimi şundan suçlu-
yorum...

Natalia: Bir dakika! Bir açılış sözü almak istiyorum.

Priscila: İstersen üç söz al. Yatışmak için işime gelir zaten...

Natalia: Teşekkürler, bir söz yeter.

Priscila: Pekiyi, hadi.

Natalia: Nar çiçeği yok muydu?

Priscila: Ne?

Natalia: Çanta.

Priscila: Bilmem, sanmıyorum...Neden?

Natalia: Hiç, hiç...Sözümü geri alıyorum.

Priscila: Rengi hoşuna gitmedi mi?

Natalia: Gitti, gitti...senin için, güzel.

Priscila: Ne demek o öyle...senin için güzel! Sen ne demek istiyorsun?

Natalia: Hiç, hiç...Özeleştirir bunun için miydi?

Priscila: Çanta için mi? Hiç de değil!...Kendimi o kadar kötü hissediyordum ki karşıma
çıkan ilk mağazaya girdim...şöyle biraz kafamı dağıtayım diye, anlıyor musun?
Biraz da durum muhakemesi yapabilmem, doğru yolda mıyım, görebilmem için...
Çünkü Robert beni hazırlıksız yakaladı...onu tanırsın, eh! açık söylemek gerekirse
zaman içinde değişen bir şey yok ve gene enselendik...ben ise işin içinden nasıl
çıkacağımı bilemiyorum...işte senin gibi, ya! Mösyö Lazare'ın sözünü dahi etme-
yelim. O, malum, her zaman her şeyi kapkara görür. Üstelik de şimdi, prostatıyla...
artık hiç anlatmayayım. Ama inan ki hiçbir şey almayı düşünmüyordum, yemin ede-
rim, aklımdan bile geçmiyordu, ben sadece kafamı dağıtmak niyetindeydim. Çünkü
ona bir kere evet, tamam dedikten sonra, tamamdır. İşte ben de bir karmaşa yaşadım
içimde...Sonra birden şeytan dürttü, dükkana girdim, ödedim ve çıktım ve de
kendimi elimde bu çanta ile buldum...Sahi rengini beğenmedin mi?

Natalia: (Bir duralamadan sonra) Sen neye evet dedin?

Priscila: İşte, yani, başlangıçta ben pek iyi anlayamamıştım, yani önerisini demek istiyorum,
tam olarak sezinleyememiştim, sen onu bilirsin, çok şeydir, çok, çok...

Natalia: Çok iyimserdir.

Priscila: Aynen, öyle. Zıvanadan çıktı mı...ne dediğini bilmez...tıpkı gençliğindeki gibi...

Ha! Bir de doğrusu ya yaşına göre kendine iyi bakmış sayılır, Japon tarzı ektirmeden
olacak...

Natalia: Ne tarzı?

Priscila: ...formunu koruyor, zannetme ki...

Natalia: Japon nesi?

Priscila: Japon ektirmesi. Ne bileyim işte, pek iyi anlayamadım ama aptal yerine de konmak
istememedim.

Natalia: Yani demek istiyorsun ki...yani...yani bütün bonsai filizlerini kesip attı desene!

Priscila: Hayır, canım...saç diyorum, saç. Japonların ektiği saçtan söz ediyorum.

Priscila: (Natalia'nın elini tutarak) Ne oldu? Neden böyle yapıyorsun?

Priscila: (Natalia'nın elini tutarak) Neden böyle yapıyorsun? Burada önemli olan şeydir... çünkü zaman yok! Diyorsun ki parka girerse doğru, biz ise başımızı neye koyacağımızı bilemiyoruz. Mesela bu şartlarda, bir müze...neden olmasın? Her şey, tiyatroyu kurtarma adına, katılıyorsun değil mi?

Natalia: Neye katılacağım?

Priscila: İşte o anda karıştım ben de. Mağazadan içeri girdim, sonra sokakta elimde çanta ile kendimi bulunca sordum: ne yaptın, Priscila?

Natalia: Ben de soruyorum: Ne yaptın Priscila?

Priscila: Böyle bir çözümü nasıl kabul edersin? Bir burjuva müzesine ya da "her çeşit tanıma açık bir yapı"ya ya da her neyse onun gibi bir şeye dönüşecek Masal Tiyatrosu! Nestor kendini ulusun zaferine adanmış, açıkça bir demokrasi kahramanı!... Yıkılmayalım diye kutsanmaya evet diyeceğiz! Bu kadar mı alçalacaktın? Bu kadar hiçe sayılacak denli yaşlı mı hissediyorsun kendini? Savaşla geçen onca yıldan sonra meydanı düşmana mı bırakacaktın? Üstelik de bir mozole yapsınlar diye! Utanmıyor musun? Nestor olsa, ne derdi, ha!

Natalia: (*Utanarak*) Of!...bağışla beni...ben...bilmiyordum...

Priscila: Neyi?

Natalia: Ne oldu?

Priscila: Sen ne dedin?

Natalia: Ben mi?

Priscila: Evet, sen, bilmiyordum dedin...neyi?

Natalia: Hiç, yanılmışım. Gerçekten, karma karışığım.

Priscila: Yanılmışsın! Karma karışıksın! Ama kime karşı, neden, niçin?

Natalia: Ben sana karşı. Ama geçti, bitti. Şimdi her şey aydınlandı.

Priscila: Ne aydınlandı?

Natalia: Her şey: Japon işi saçlarıyla Robert'i gördüğünde nasıl etkilendiğin, mağazaya girip de bu renksiz, kokusuz, aptal çantayı nasıl aldığın. Utanmıyor musun?

Priscila: Hayır ama, Natalia...Aslında bu değil...

Natalia: Aslında ne, biliyor musun? (*Sahnenin kenarına gider.*) Ben gidip nar çiçeğini alacağım...

Priscila: (*Peşinden gider.*) Natalia, lütfen...bırak şu çantayı, mantayı...durum...durum vahim...düzen bizi ele geçirmek istiyor...bizi oyuncak edecekler, birbirini çekemeyen oyuncaklara benzetecekler.

İkisi de çıkar.

Karanlık.

- İKİNCİ SAHNE -

Bir önceki sahnede bulunan kutular, kağıtlar, dosyalar aynı yerde durmaktadır, hatta biraz daha şişkindirler. Tepeden eğik bir biçimde sahnenin dışında kalan bir bölgeye güneş ışığı yansır. Priscila bitki dolu çek çek arabasını sürüklemektedir. Arabayı güneş ışığının altına koyar. Bir yandan da konuşmaktadır.

Priscila: Ama hayır, Natalia, hayır...Bu mümkün değil...ne bileyim, her şey düşünülebilir ama bu mümkün değil...

Natalia'nın Sesi: Ne, öyleyse?

Priscila: Ne bileyim ben...başka bir şey...bezelerle ilgili bir bozukluk ya da bunun gibi bir şey...

Natalia'nın Sesi: Bozukluk mu? Memelerimi görmedin mi?

Priscila: Ya da hormonal...Hormonal bir dengesizlik olabilir, tavuklar gibi.

Natalia: *(Bolşevik kılığında içeri girer.)* Tavukların nesi varmış, öğrenebilir miyim?

Priscila: *(Bitkileri düzenlemektedir.)* Bilmem...Kasapta konuşuyorlardı da...*(Natalia'nın kılığını farkederek)* Sen ne giydin öyle?

Natalia: *(Bitkileri görür.)* Sen ne yapıyorsun bitkilerle?

Priscila: Nereden çıktı bu?

Natalia: Neden çiçekleri buraya taşıdın?

Priscila: Kılık değiştirmenin sırası mı şimdi?

Natalia: Sen ne zamandan beri bitkilerle ilgilenir oldun?

Priscila: Senin artık onları havalandırmayı ihmal etmeden bu yana.

Natalia: Ayrıca kılık değiştirmek değil benimkisi, aslını sorarsan.

Priscila: Çiçekleri buraya biraz güneş yüzü görsünler diye getirdim.

Natalia: Kıyafetimin saklı duruyordu zaten.

Priscila: Çiçekleri korumak: benim yaptığım bundan ibaret

Natalia: Véra Yakubovski kostümüm.

Sessizlik.

Priscila: Çıkar şunu üstünden, allah aşkına. Robert alay mı etsin istiyorsun bizimle?

Natalia: Vicdan azabı duysun istiyorum.

Priscila: Neden duyacakmış?

Natalia: Çünkü o bir sonradan görme, satılmış...Tavukların nesi varmış? Anlatsana!

Priscila: Israr etme, istersen? Robert sadece bize yardımcı olmaya çalışıyor...tiyatroyu kurtarmaya.

Natalia: Hormonlarmış...her neyse. Söylesene, tavuklarda mastürbasyon yapma isteği duyarlar mı bazen?

Priscila: Ne?

Natalia: Unut gitsin, bir şey demedim...Vicdan azabı duymasını istiyorum onun.

Priscila: Çünkü sen duyuyorsun...mastürbasyon isteğini!

Natalia: İstiyorum ki beni böyle görünce eskiden nasıl olduğunu hatırlasın...

Priscila: Söyle, yaptın mı?

Natalia: İnce de ama bir de benzerim diye düşünür.

Priscila: Benim için değil.

Natalia: İnce de o Japon saçları döktülsen.

Priscila: Biliyor musun, vücudunla ne yaptığın beni hiç de ilgilendirmiyor. Ama bir şeyden emin olabilirsin: Menopozun geri dönüşü yok. Aynen Tarih gibi.

Natalia: Sen onu benim yumurtalıklarına anlat...

Priscila: Robert'e gelince, onu böyle gebertmene gerek yok. O sadece...

Natalia: *(Kostüm konusuna geçer.)* Görüyorsun ya, nasıl da yakıştı! Eskisinden daha fazla.!

Priscila: Saklı duruyormuş? Pekiyi nasıl cesaret ettin?

Natalia: Doğrusunu söyleyeyim mi?

Priscila: Söyle istersen...

Natalia: Sanki bir çağrı geldi...

Priscila: Nasıl yâni?

Natalia: Yukarıda, giyiniyordum...işte o anda bir ses duydum...içimden bir ses tabii... bana şöyle diyordu: "Yurttaş Véra Yakoubovski..." İnanılmaz, değil mi? Véra Yakoubovski!...Uzun yıllardan beri ben bu adı unutmuşum. Vücuduma da böyle bir şeyler oluyor herhalde: Ben geri adım atıyorum...

Priscila: Açma gene o konuyu!

Natalia: Eh! neyin nesi bu, bana söyle o halde! Ve beni tavuğa da benzetmekten vazgeç.

Priscila: İyi, iyi...Evet, bir ses duydun, ya sonra?

Natalia: Sonra birden bir çeşit resim geldi gözümün önüne...Véra Yakoubovski kıyafeti ile... ve biri daha...ne bileyim...Félix ya da Louis...o da bolşevik kılığında, "yoldaş diye sesleniyor bana, ben de sesleniyorum...ekipten başkaları da var, hepimiz birbirimize "yoldaş" diye sesleniyoruz...Robert bile, yanılmıyorsam. Düşünsene! Yoldaş diye...

Priscila: Ama biliyorsun ki, bugün bu sözcük...sanki leş gibi algılanıyor...

Natalia: Bence hiç öyle değil,..tam tersi. Ve işte o enerji ile depoya gittim. Öyle bir tuhaf hissettim ki kendimi, bilsen...Her şey orada, toz içinde, onca yıl, onca oyun... Hepsi...yani satmak zorunda kaldıklarımız dışında...Ama *Leningrad*...yok, yok çoğunlukla hepsi orada: kostümler, aksesuarlar, dikenli teller, top, tüfek... Hatırladın mı? Nasıl da sorun çıkarmıştı...!

Priscila: Hatırlamamayı tercih ederim.

Natalia: Lola'nın leğeni bile duruyor. Ne matraktı, hatırla! *(Susar)* Düşündüm de, ne yapacağız biz bunları? *(Kostümüne dokunur.)* Onu üzerime geçiriverdim. Bilmem neden... *(Susar)* Çıkarsam iyi olacak. Kuliste ışık var mı?

Kenardan çıkar.

Priscila: Var sanırım.

Natalia: Robert kaçta geliyor?

Priscila: Öğlen dedi. *(Saatine bakar.)* Saat yarım.

Çiçekleri yerleştirmiştir. Etrafına bakınır. Kağıt yığınları ile kutular arasında gezinir. Birkaç kağıt karıştırır. Natalia'nın olduğu yana dönmeden ona bir şeyler anlatır.

Ona söylemek çok kolay olmayacak, göreceksin...Zavallı anlayabilecek mi, emin değilim. Kafası öyle karışmıştı ki...Hem sonra Nestor'dan nasıl söz ettiğini bir bilsen..."Onun gibi adamlar öyle kolayına unutulmaya terk edilemez..." Adalet onu bulunduğu yerden çıkarıp...nasıl demişti? bakayım..."Tarihte ona bir yol açacak" ya da böyle bir şey...*(Susar)* Yani şu yol benzetmesi pek zekice olmasa da...

...uzun zaman berberim, çünkü ben de bir sanatçı değilim. Ama diyorlar sana ki, berberin kafası karma karışık... (Susar) Kolay kolay olmayacak, be! Bir de senden sonra...Dinle, önceden bir prova yapsak!..Natalia, orada mısın? (Kulak verir.) Eskiden yaptığımız gibi, prova yapsak! Anımsa! Ben Robert olayım, sen de biz ol... ya da tersi...Çünkü gerçekten kolay olmayacak, çünkü o şu anda belediye başkanı ile, iki bakan ile ve daha bilmiyorum kimlerle konuşmuş durumda...Ve biliyor musun? diyor ki herkes çok ilgiliymiş. Ne hoş, değil mi? Bak, işte herkes bizim Masal Tiyatromuzu kurtarmak istiyor...Ha bir de! İsim değiştirmeye ilgili de bir şeyler söyledi...çünkü Masalları gömmek daha doğru olur dedi. Hoş değil mi? (Susar) Ona Nestor-Caposo Tiyatro Müzesi'ni hatırlatmak istiyorlar sanırım...Tiyatro Müzesini... Biz de artık! Mumyalar bölümünde yer alırız herhalde! Kurdukları dümene nasıl da uyanamadım: tamam işte bize tiyatromuzu kurtaracaklar, Nestor'un adını da şehitler listesine katacaklar...aslında neden, biliyor musun? Çünkü bizden korkuyorlar. Evet, evet, korkuyorlar. Senden ve benden. Etin son kalan parçasına kadar dişlerini, tırnaklarını gösteren bu iki kaknem kadından...(Susar) A! Bak, güzel bir cümle oldu, ne dersin? İlk fırsatta Robert'e patlatacağım...Etin son kalan parçası...(Susar) Natalia, inan ki, eğer biraz prova etsek!...Beni duyuyor musun? (Kulak verir.) Ne Yaptığımı öğrenebilir miyim? Robert her an gelebilir...Zaten gelmiş olmalıydı...

Düşünceli, bir an durur. Sonra Natalia'nın bulunduğu yerin aksine döner ve biriyle görüşüyormuş gibi yapar.

Selâm, Robert...Nasılsın?...İçeri gir, lütfen...Uzun zaman oldu, değil mi?...Nasıl buldun burayı...çok yıpranmış, değil mi? Eh! işte, uzun zamandan beri, Belediye en ufak bir tadilata bile izin vermiyor...Ayrıca, zaten, imkanımız da yok...(Konuşmasını keser. Natalia'ya) Yok, yok. Kıvırtmaya gerek yok...(Başka bir tutumla konuşur.) Robert, selam...Sana kötü bir haberimiz var: sen o fikrini başka bir yerde...(Konuşmayı keser. Natalia'ya) Yok, bu da fazla oldu, sanırım...(Başka bir tutum dener) Önerinin olumlu, olumsuz yönlerini tartıp, şu an ki güç ilişkilerini ve sosyopolitik bağlamda yeni dünya düzeninden kaynaklanan nesnel koşullara...(Konuşmayı keser. Natalia'ya) Of! Berbat...Peki, yüz yüze, şöyle bir güzel kişisel açıdan yakalasan! (Yeni bir tavırla) Robert, sen beni tanırsın. Her zaman kendim için iyi olanı seçemediğimi bilirsin...Ama ben hatalarıma sadığım, onu hayatımla ödemem gerekse bile...hayatımın...Neyse, sen beni anlarsın...

Natalia çıktığı yerden genç bir kıyafetle, bol ve hafif, açık renkli, geçmişe ait stilde bir elbise ile içeri girer. Arkasında bir şey saklamaktadır. Priscila'yı dinlemek için bir an durur.

Sen benim yıllar önce, bir keresinde içine düştüğüm karmaşadan nasıl kurtulmayı becerdiğimi de bilirsin...şimdi yaşlıyım...yani, olgunlaştım...şimdi bu kadar olgunlaşmışken, kendime, prensiplerime ve Nestor'a sadık kalmam gerek...ve de sana bir kez daha söylemem gerek: Hayır, Robert, yapamam...

Natalia: (Onu durdurur.) Dur, bakalım! Ne o içine düştüğün karmaşa?

Priscila: (Sıçrar.) Natalia, gene bana o numar...! (Elbisesini far eder.) Hangi rolü oynuyorsun şimdi de? Ömrün giyinip soyunmakla geçecek!

Natalia: (Elbisesinin kıvrımlarını düzeltir.) "Dona Rosita, gelin", Lorca, birinci perde...Mum gibi sardı, itiraf et!

Priscila: Lütfen şöyle bir normal giyin ve bana bu zevki bahşet! Birazdan gelecek...

Natalia: Yıllar öncesinde neler olup bitmişti?

Priscila: Hiç! Hiçbir şey olmadı! Dinle! Ben, yek pareyim. Doğruluktan şaşmayan, başı

Omuzlarının üzerinde dündük. cadaloz mavanına da dayanın. ve de sonuna kadar
mücadele için zırtapozluklar ient etmeye geriksizinim duymayın...

Natalia: Zırtapozluk mu ient ediyorum ben?

Priscila: Üstelik de kendini bir şey zannetmek için. Dona Rosita Luxembourg Kıyafeti
ile geliyor.

Natalia: Ben kendimi bir şey mi zannediyorum?

Priscila: Ben...gemi battı mı, ben de onunla batırım.

Natalia: Ne olursa olsun, Tarihi, bilmem senin...hani nasıl demiştin?...ha! evet dönüşü yok,
dediğin gibi mi? Tarihi, bilemem, ama menopoz...Bak! *(Kanlı bir ped gösterir.)*
Şu aybaşı güzelliğine bak...!

Priscila şaşkınlığını henüz atamamışken, zil çalar.

Priscila: *(Kıpırdar)* Robert! Çabuk git üstünü değiştir!

Çıkar.

Natalia: *(Ters yönden çıkarken)* Ayrıca, Dona Luxembourg değil, Dona Rosita idi, gelindi!

Karanlık.

- ÜÇÜNCÜ SAHNE -

Karanlıkta buldozer sesleri duyulur. Kimi zaman savaş sesine de benzetilebilir. Sahnenin üstünde kalabalık yapan her şey, kasalar biraz biçimleri değişmiş olsa da ortadadır. Eski bir sahne tasarımından kalma savaş durumunu çağrıştıran birkaç malzeme vardır ortada: arazi çantaları, dikenli teller, cephanelikler gibi...Hafifçe yayılmaya başlayan zayıf ışık, sahnenin bir savaş alanına açılmakta olduğunu düşündürür. Üzerinde gecelik, elinde gaz lambasıyla içeri giren Natalia'yi gördüğümüzde yanıldığımızı farkederiz. Uyurgezerliği aşikardır. Karşısına çıkan engelleri aşarak sahneyi enlemesine kat eder. Çıktıktan birkaç saniye sonra, sahnenin gerisinden bir daha içeri girip, aynı tavırla ön sahneye doğru ilerler. Gözlerinin kapalı olduğu görünür. Sahnenin tam ucuna geldiğinde, durur, dönüp, gerilerde bir yere yönelir. Çıkmaya yeltenirken, durur. Sonra bir kolunu yukarı doğru uzatıp garip bir donuk sesle konuşur.

Natalia: Dikkat, Nestor, dikkat...Çabuk oradan uzaklaş...Rampa kırıldı. Sen bilmiyorsun... Işık orada çok az, dikkat et...Bir yanlış adım atıverirsin, hele artrozun da var...Biri itiverir, haydi çık işin içinden...Bul bakalım kimin yaptığını...Orada ışık az, rampa kırık...Ne zamandan beri mi?...Dikkat et, düşeceksin, dikkat et. Kafa üstü gideceksin, hani hatırla! Kafan yarılacak, Nestor ve de kimse imdadına koşmayacak, doktor çağırmayacak...Yarıdan önce gelip seni almazlar, hatırladın değil mi?...ve de çok geç olacak...çok geç olacak...Sekiz gün sonraki prömiyere elveda, Masal Tiyatrosuna elveda, bütün projelerimize elveda, hayallerimize, bizim...bizim her şeyimize...Anaların o daha da tatlanmasını istediğin sütlerine elveda...Benim minik serserim, dikkat et, yürüme, rampa kırık. Bir yanlış adım, birinin bir itelemesi, hani çekemeyen birinin...Neyi mi?...Sekiz gün sonra prömiyer, ama gerçekleştiremeyecek, ölürsen prömiyer yok, eğer düşüp başını yararsan, eğer rampa direnemezse, yaklaşma, Nestor... Bir yanlış adım...loş ışıkta...birinin bir itelemesi...Kimin? Çekemeyen birinin, ama neyi?...

Son cümleler dudaklarından dökülürken konuşmasındaki donuk ton kızgın bir tona dönüşür. Kısa bir duraksamadan sonra bağırır.

Nestor, dikkat et!

Arka taraftan hemen kaybolur. Buldozer seslerinin şiddeti artar. Kısa bir aradan sonra Priscila elinde kuş kafesi sokak giysisi ile içeri girer. Çevresine göz atarak kaçamak bir biçimde sahmeden geçer. Tam çıkacakken, kuş canlı canlı ötmeye başlar. Priscila var gücüyle "şiişşt" diyerek onu susturur. Çıkar.

Karanlık.

-DÖRDÜNCÜ SAHNE-

Bir önceki sahneye göre çok az değişim görülür. Yalnızca, ışık şimdi daha yoğundur. Makinelerin gürültüsü devam etmektedir. Bazen sesleri yaklaşır. Arada sırada birinden biri kısa süreli durur. Priscila bir köşeden içeri girer. Her zamankinden çok farklı bir zarif giysi taşımaktadır. Elinde ağır olduğu hissedilen plastik bir kap vardır. Elinden yere bıraktığında rahatladığı hissedilir. Kolları rahatlayınca çevresine, sahneye ve salona bakar. Sonra kararlı bir havayla sahnenin gerisine gider, içi kağıt dolu kutulardan birini alır, hiç toparlamadan olduğu gibi sahnenin ortasındaki yığının üzerine boşaltır. Bir an, oluşan dağınıklık karşısında pişman gibi olur. Tekrar kendine gelip daha kararlı bir biçimde işine devam eder: diğer kutuları da aynı şekilde taşıırken bir yandan da anlaşılmasız sözler mırıldanmaktadır. O kalabalığın üstüne sahnenin önüne güzelce dizilmiş olan dosyaları da atar. Bittiğinde, yığının içinde gözüne çarpan bir afiş onu etkiler. Duralar. Bir kere daha şüphesi uyanır. Plastik kaba yönelir. Kapağını açar. Tam içindekileri kağıt yığınının üzerine dökecektir ki Natalia'nın belki de solondan gelen keskin sesi ile durur.

Natalia: Dur yoksa vururum!

Priscila'nın hareketi yarım kalır. Natalia'ya döner. Natalia'nın elinde tüfek vardır. Üstelik de bolşevik kıyafeti giymiştir.

Priscila: *(Aşağılarcasına)* Nasıl vuracaktıydın? Senin o zumbırtı sahte...

Natalia: Yerinde olsam, bu kadar emin olmazdım. Bırak o bidonu.

Priscila: En azından sahte değil. Gerçek bir benzin bidonu.

Natalia: Daha beter ya. Bırak yoksa vururum.

Priscila: *(Bidonu yere bırakır)*. Oynama şununla, şeytan doldurur.

Natalia: Tabii ki.

Priscila: Başımıza gelmedik bir bu kalmıştı: Böyle değişik işlere bulaşmak...

Natalia: Ee! Dünya hali: " Bu sene budist rahipler gibi kendini yakmak gene moda."

Priscila: Kendini yakmaktan söz eden kim?

Natalia: *(Tehdit etmeden ona yanaşır)*. A,a! Ne yapmaya niyetliydin öyleyse?

Priscila: Sadece tiyatroyu.

Natalia: Şimdi böyle konuşuyorsun. Ama geçende, çok daha feci düşüncelere kapılmıştın...

Priscila: Feci mi? Ben mi? Ne zaman?

Natalia: Geçen gün işte, Robert gittikten sonra. *(Taklidini yapar)* Bitirelim bu işi, nasılsa iki kalıntı gibiyiz...Hiç biri zaten kale almıyor bizi.

Priscila: Ben böyle bir şey mi dedim.

Natalia: Daha fazlasını bile söyledin.

Priscila: Benim söylediğim şuydu; gülünç olmaya başladığımızı...

Natalia: Evet, onu da söylemiştin.

Priscila: Kör topal bir çıkış arayışındansa saygın bir sonu yeğlememizin doğru olacağını söylemiştim.

Natalia: Pekiyi, ya bağırdığında "Ateş! Tüm pislik ve kötülüklerden arındıran ateş!""?

Priscila: Böyle mi dedim?

Natalia: Hem de, bağıra bağıra.

Natalia: (aynı tonda) Kaldır! Kaldır! Kaldır!

Natalia: (aynı tonda) Kaldır!

Priscila: Tamam. Robert'in geldiği.

Natalia: Vallahi, ben dilime sürmedim.

Priscila: Ben sadece tiyatro için konuşuyordum.

Natalia: Şimdi böyle söylüyorsun. Halbuki, geçen gün...

Priscila: (*Pirelenmiştir.*) Tamam. İşte: geçen gün her şeyi bitirmek istiyordum...Kendimizi de. Ee! Daha iyi olmaz mıydı? Tiyatroyu yakmak...bizlerde içinde... temiz temiz bir defa da bitirmek...? Dünyaya ve şu satılmış dönemlerin çetesine ders vermek...

Natalia: Ne dersi?

Priscila: Neyin mi? Ne dersi mi?

Natalia: Evet, ne dersi? Fişekçilik mi?

Priscila: Bana şunu diyeceksin, Robert'i iyice dinledin, değil mi?

Natalia: A'sından Z'sine kadar.

Priscila: Söylediği her şeyi de anladın mı?

Natalia: Tamamen.

Priscila: Zannetmem, çünkü sadece saçlarına bakıyordun.

Natalia: Ama, gene de, görüyorsun ya, her şeyi anlamışım.

Priscila: Ya! Evet! Acaba her şeyi anladın mı?

Natalia: (*Karmakarışık kağıtlar dikkatini çeker.*) Bunu nasıl yapabildin?

Priscila: Sence değer mi...?

Natalia: (*aynı tonda*) Onca yıl, onca emek...

Priscila: Söyle, sence kafa tutmaya devam etmek...değer mi?

Natalia: (*aynı tonda*) Öyle güzel yerleştirilmişlerdi ki...

Priscila: (*Kağıtları kastederek*) Yerleştirilmişlerdi, yerleştirilmişlerdi...

Natalia: Tabii ki devam etmeye değer...

Priscila: (*aynı tonda*) Büyük konuşmak olmasın...

Natalia: Bu her zamankinden daha fazla gerekli...

Priscila: Nasılsa bulamayacağız...

Natalia: Ve tek bir hedefimiz olacak: direnmek.

Priscila: Ya, evet! Direnmek! Gece bile çalışan şu tanklara karşı! İki günde bir kargalar gibi tepemize üşüşen şu küçük memurcuklara karşı! Dünyayı dilimlere bölüp paylaşan dükkancılara karşı! Pişmanlıklar duyup da salya sümük yarı yoldan dönüp de halıları mahvedenleri tabii saymıyorum...

Natalia: Hangi halıları? Holünküleri mi?

Priscila: Sonra şu şey...senin o şey.

Natalia: Benim şey mi?

Priscila: Evet, sana olan o şey. Ne yapacağız seninle?

Natalia: Benimle mi?

Priscila: Seninle, evet, küçücük kalınca ne yapacağız seninle?

Natalia: Seni anlayamıyorum.

Priscila: Tabii ki, bunu hiç düşünmemiştin, değil mi? Sen tam bir kuş beyinlisin...

Natalia: Hakaret etme lütfen!

Priscila: Sen git gide gençleşeceksin, git gide küçücük...Bense, tersine, terk-i diyar etmiş olacağım, kesinlikle...Hiç bunu düşündün mü, ha? Sen küçücük kalınca kim sana bakacak?

Natalia: Ee, şimdi sen böyle deyince...

Priscila: Gördün mü bak nasıl kuş beyinlisin!

Natalia: Ne bileyim ben, ama...mesela...öksüzler yurduna...gidebilirim...

Priscila: Öksüzler yurdu mu? Sen ne dediğini biliyor musun?

Natalia: ...ya da...
Priscila: ...gibi...
Natalia: ...gibi...
Priscila: Neyi göreceğiz?
Natalia: Düşün bir kere! Yeniden genç olmak!
Priscila: Evet, sivilceli olmak.
Natalia: Ne sivilcesi?
Priscila: Unuttun mu? Yirmi sekiz yaşına kadar sivilcelerin olduğunu söylemiştin.
Natalia: Yirmi sekiz yaşına kadar mı?
Priscila: Sen kendin söyledin.
Natalia: Umurumda değil: Genç olayım da sivilceli olayım.
Priscila: Sonra tekrardan anarşist olmak...sonra hipi...sonra dindar...Aman ne fena!
Natalia: Ve de her şeyin ötesinde...katıksız komünist olmak.
Priscila: Ama sivilceli.
Natalia: Bugün artık, mucize kremler var.

Dışarıdan birkaç dakikadır avaz avaz sesi gelen makineleri bastıran bir gümbürtü duyulur.

Priscila: Görüyorsun ya, bunları kimse durduramıyor!
Natalia: *(Kararlı)* Sen şimdi inanıyor musun bu dediğine? Onları sanat durduracak.
Priscila: Hangi sanat?
Natalia: Ne demek, hangi sanat? Bizimkisi, tiyatro...
Priscila: Ha, şimdi, Natalia, seni öksüzler yurduna göndermeden önce beynini bir kontrolden geçireceğimin garantisini veriyorum.
Natalia: *(İçi kağıt dolu örtüyü sürükleyerek çıkar.)* Sanatımız, Priscila. Tiyatro. Yeniden oynamaya başlayacağız. Masal Tiyatrosu yeniden doğacak...*(Taşdığı örtüyü kastederek.)* Bana yardım et lütfen...Evet, tiyatroyu yeniden açacağız ve yeniden başlayacağız, Priscila. Sen ve ben. Öncelikle ben tabii ki, ama sen de küçük roller oynarsın... Evlenmeden önce bal gibi de yapıyordun. İyi devrimci oyunlar bulmalıyız, özellikle tek kişilik, vardır mutlaka...O zaman göreceğiz, böyle yaşayan bir tiyatroyu yok edebilecekler mi? Böyle düzene sokulmuş bir tiyatroyu? Çünkü göreceksin, düzene girecek...Kapıları kocaman kocaman açacağız, halk girebilsin diye. Gerekirse, bedava. Ama eğer, Robert'in dediği gibi kimse gelmezse, o zaman terk edilmiş çulsuzları alırız, gittikçe artıyorlar. Göreceksin, iyi olacak. Ve de Nestor'u o unutulmuşluğundan kurtaracağız...herhangi bir otoyola değil, tiyatronun girişine yerleştirmek için. Tam ortaya. Onun kocaman bir fotoğrafını...ya da onun bir büstü, çok yakıştırdı...öyle düşünmüyor musun?...Gözlüksüz, tabii...Ve ben...

Priscila Natalia'nın tiradını şaşkınlıkla dinler ve onu belli belirsiz kesmeye çalışır. Vazgeçer. Natalia'nın dışarı çıkarken bir yandan da konuşmasını sürdürmektedir. Priscila yerde örtüden düşmüş bir avuç kağıdı fark eder. Son bir umutla eğilir kağıtları toplar.

Natalia'nın Sesi: Ben yıldız olacağım, tek olacağım ya da onun gibi bir şey, bu şart...Ama star sistemi mi? Eksik olsun. Star sistemi burjuva sorunu, Nestor'un dediği gibi. Tek kişilik oyunlar yapacağım, içinde ikincil roller de barındıran, işçi sınıfını temsil eden, biraz modası geçmiş de olsa...

Priscila kağıtlara bakarken şok geçirir ve baygın yere düşer.

Genç yazarlara baş vururuz. Vardır mutlaka. Onlara işçi sınıfının ne ol-

...zamanın...sonunda...sınıt...çalışmaları...zamanı...başladı...anlatıyor...
...kayıp...kayıp...kayıp...ve...sür...sür...ve...bu...üzerine...bire...oyunlar...
...yanmalarını...istemeziz...Tek...kişilikler...özellikle...Hatta...sana...da...küçük...bir...rol...
...oydurulabilir...Sonra...“falanca...yoldaş”,...“filanca...yoldaş”...gibi...oyun...kişileri...
...de...koymalarını...isteyebiliriz...Ne...çıkıyor...ki...iyi...niyetle...yaptıktan...sonra...

Natalia kırmızı bayrak ve sopası ile içeri girer. Priscila'yı görmez, durur.

Natalia: Priscila...Nerelere girdin? Beni burada yalnız yalnız konuşturuyorsun sanki şey gibi...*(Onu yerde farkedince, sıçrar. Ona doğru koşar.)* Priscila! Neyin var? *(Bayrak ile kaidesini yere bırakır ve Priscila'yı kaldırmaya çalışır. Çok kaygılıdır.)* Priscila, ne olur? Ne oldu? Kendini kötü mü hissediyorsun? Başıma bir şey geldi deme bana! Hayır, yalvarırım! Şimdi olmasın! Priscila, beni bu allahın cezası yerde yalnız bırakma!

Priscila gözlerini açmadan kolunu uzatır. Elinde bir avuç kağıt tutmaktadır.

Nasıl da korkuttun! Ben de sanmıştım ki...

Priscila hafifçe doğrulur. Yerden kalkmaz. Kolunu hala gergin tutmakta olan Natalia'ya dayanır.

Ne geldi başına? Bayıldın, herhalde, ha! *(Kağıtları farkederek.)* Neyin var senin?

Priscila: *(Kısıık, yarı duyulur bir sesle.)* Leningrad...

Natalia: Ne dedin?

Priscila: *(Biraz daha anlaşılır bir sesle.)* Leningrad Kuşatması...

Natalia: *(Anlamış gibi mırıldanır.)* Olamaz...Hayır...

Priscila: Evet...

Natalia: Leningrad...? Öyle mi?

Priscila: ...Kuşatması, evet.

Natalia elini uzatır, büyük bir hayranlıkla metni eline alır. Priscila bırakmaz. İki de metnin üzerine atlar. Sessizlikte ona bakarlar.

Natalia: *(Alçak sesle okumaya başlar.)* “Birinci perde. Sahnede gördüklerimiz...yarı yıkık bir sur...Kirov fabrikası yakınlarında...Leningrad'ın bir banliyösünde...Sağ, arkada, makineli tüfek yuvası...Sol tarafta ve ön sahnenin bir kısmında açılmış hendek... Arkada solda, kocaman, uzun bir top...”

Priscila: İşte bak! Top...

Natalia: Evet...*(Okumaya devam eder.)* “Oraya buraya dağılmış arazi çantaları ve cepkane kasaları. Sahnenin yüzeyi kirlili bir kar ile kaplıdır...Perde açıldığında, sabahın erken saatleridir. Fiodor Vasilievitch üzerinde kocaman bir ceket, kafasında hotoz, sahnenin önünde tüfeğini temizlemektedir...Makineli tüfek yuvasından İvan Maximovitch çıkar gelir. Soğukla baş edebilmek için elleri eldivenlidir...”

Priscila: *(Susturur.)* Hatırlasana, zavallılar son provalarda nasıl da ter dökmüşlerdi!

Natalia: Kim için diyorsun?

Priscila: Canım şu ikisini kimler oynamıştı?

Natalia: Emin değilim ama...hani şu kafasının her tarafını örten dağ şapkası takmış, o Louis idi sanırım...Şapkayı ona ölçüyle dikmek gerekmişti, kafası o kadar kocamandı...

Priscila: Hadi oku, devam et...

Natalia: *(Okumaya devam eder.)* "Zelilen eldivenlidir... Fiodor'la birlikte... İssizlikle ona bir an bakar ve işine..."

Priscila: Dur, bakayım, sen gözlüksüz okuyorsun!

Natalia: Evet...*(Okumaya devam eder.)* "Ve işine döner. İvan Maximovitch arkaya sol tarafa yürür, uzaklara bakar ve Fiodor'un yanına gider. Salona bakar ve özellikle birine hitap etmeksizin konuşur...-İvan: O yanda bir hareket var mı?...Fiodor yanıtlamaz.
-İvan: Yok. Kesinlikle yok. Kıpırdamaya, ateş etmeye ihtiyaçları yok. Bunu biliyorlar. Hem de hiç yok..."

Buldozer sesleri gene yüksek gelmeye başlar. Işık iki kadının üzerine düşer.

"...Biliyorlar ki soğuk ve açlık bizi...-Fiodor: *(İşini bırakmadan.)* Sadece bununla kalsa...-İvan: Ne demek istiyorsun?...-Fiodor: Korkacağımız tek açlık ve soğuk olsa..."

Karanlık.

-BEŞİNCİ SAHNE-

Karanlık esnasında makine gürültüsü belirgin bir biçimde artmıştır. Işık yükselmeye başladıkça gürültü azalır. Buna karşın metni okumaya devam eden Natalia'nın sesi belirginleşir. Gecedir. Sahne az aydınlanmıştır. Her şey bir önceki sahnenin aynıdır. Sadece Priscila ile Natalia çanta ve kasaların üzerinde yan yana oturmaktadır. Arkalarında, kaidenin üzerine dikilmiş kırmızı bayrak vardır.

Natalia: "...Sahnenin gerisinden arkalarına hiç bakmadan yavaşça çıkarlar. Sahnede bir tek Andrei Kachurin'in cesedini bir örtüye saran Dimitri Krotkov kalmıştır. Koltuk değneğine dayanarak zorlukla doğrulur, ifadesiz bir yüzle çevresine bakar. Véra Yakoubovski seyahat çantası ile içeri girer...-Véra: Haydi, yoldaş, yük treni kalıyor...Dimitri cevap vermez.-Véra: Neye bakıyorsun? Burada, artık bize ait hiçbir şey yok. Andréi ne derdi, hatırla! Yenilenler kendi topraklarının yabancılarıdır...Oysa o ânın gelip çatabileceğini ummuyordu...işte o an geldi çattı. Ne mutlu ki, o bunu görmedi...-Dimitri: Görmedi ama bu onun kâbusuydu. -Véra: Ne kâbusu?...-Dimitri: *(Duralar)* Düşümüzün sonu...Dimitri ve Véra birbirlerine bakmaktayken ürküntü veren bir nazi marşı yükselir. Karanlık."

Okumayı bitirir. Natalia ile Priscila şaşkın ve sarsılmıştır. Birbirlerine bakarlar. Sonra Priscila Natalia'nın elinden metni alır. Son sayfalarına bakar ve mırıldanarak sonunu okur. Natalia kalkar, mekanik bir biçimde yan taraftan dışarı çıkar.

Priscila: Olamaz...Aklım başımda...Tamam, belki tarihim çok kuvvetli değil ama, aklım başımda...Leningrad'ın düşmediğini biliyorum...Ne Moskova ne de Sovyetler Birliği...E! Naziler de savaşı kazanmadılar, öyle değil mi, Natalia? *(Natalia'nın çıktığını sanır)*. Ha! Natalia, öyle değil mi? Naziler savaşı kazanmadılar ki, Leningrad verilmedi ki!

Natalia: *(İçeri girer)*. Yemin ederim, verilmedi.

Priscila: *(Metni bir daha karıştırır)*. O zaman, nasıl olur da...? Sen, demin nereye çıktın?

Natalia: Tuvalete. Sıkışmıştım.

Priscila: *(Metni verir)*. Ha! Sen demişken, ben de...*(Aynı yerden çıkar)*. Ama nasıl olur da oyunda...?

Natalia: *(Metne bakarak)*. Buraya da yazarın adını koymamışlar. Gördün mü, bak. Sır devam ediyor...Sonuçta, anonim oluşu güzel, bir cahilin elinden çıkma değil... Yoksa, yanlış mı anladık?...Yo, ama, hayır...Çok net...Komiser Sokolov'un ihaneti... Alman bankerin sahnesi...Karaborsa...Her şey çok net...Oyunun sonunda uğranılan bozgun...

Priscila: *(Girer)*. Net mi? Sen öyle san! Pekiyi, ya, ortodoks papazların tüm gençlik örgütünü**** düzdüğü sahne... Onu anlayabiliyor musun?

Natalia: Doğru ya, orada iş karışıyor azıcık...

Priscila: Azıcık, diyor.

Natalia: Simgesel olabilir, ama , genede...

Priscila: *(Metni elinden alır ve göz atarken)*. Ama zaten, her şey, her şey simge bana kalırsa... Hatta, fazlasıyla...Örneğin, Andrei'nin şu dedikleri: *(Okur)* "Kuşatılmış bir kenti

...anlamıyor mu? Bu, bir travma, atıncağı bir anıdır. Bu sistem de değeri, anıdır...
...günün. Değerli, sen umut ortada, yerleşmişlerim lanetlilerin umutları...

Natalia: Güzel ama ha!

Priscila: Ve Dimitri onu yanıtlar: "Evet, Andrei, evet...bu umudu korumak için, Ladoga gölünün üzerindeki buzlarda yol açmamız gerek. Kimsenin kalınlığını, dipsiz derinliğini tayin edemediği ve de her an...en ufak bir müdahalede kırılacak o buz katmanının üzerinde..." (*Durur*). Algılayabiliyor musun?

Natalia: Evet, fark ediyorum...(*Susar*). Ama gene de, bilemiyorum neden?

Priscila: İşte, işin püf noktası da burada.

Natalia: Hangi püf noktası?

Priscila: Oyun gerçek Leningrad Kuşatmasını anlatmıyor...

Natalia: Aaa!

Priscila: İkinci Dünya Savaşını da anlatmıyor...Bir bildirisi var bu oyunun.

Natalia: Evet, bu çok hissediliyor.

Priscila: Simgesel bir bildiri, ama biraz tuhaf...

Natalia: Öyle mi düşünüyorsun? Sanki biraz da...

Priscila: Biraz da ne?

Natalia: Sanki...

Sessizce birbirlerine bakarlar.

Priscila: Hayır, olamaz.

Natalia: Tabii ki, olamaz.

Priscila: Ne, olamaz?

Natalia: Aklımıza gelen. Hayır ve de hayır.

Priscila: Olamaz, buna katılıyorsun!

Natalia: Bir öngörü, bir uyarı olabilir. Ama hayır...!

Priscila: Ya da kehanet...? Ama, yok, o da olmaz! Kim tahmin edebilirdi o zamanlar...?

Natalia: Öyle ya; kimin aklından geçebilirdi...?

Priscila: O devirde...

Natalia: Her şey o kadar...

Priscila: Kimsenin.

Natalia: Kimse şüphelenmezdi...

Priscila: Hepimiz öyle inanmıştık ki...

Natalia: İnsanlığın yarısı.

Priscila: Daha bile fazlası. Kendimizden öylesine emindik...

Natalia: Doğruluk şaha kalkmıştı.

Priscila: Şaha kalkmıştı, evet.

Natalia: Öylesine bütünleşmiştik ki.

Priscila: Öylesine gençtik...

Natalia: Hani sen bile...

Priscila: O kadar da yaklaşmıştık ki...savaşın sonuna...

Natalia: Sokağımızın köşesinde gibi.

Priscila: (*Metne bakar*). Yok, olamaz...

Natalia: Genel grevin dahi...anımsıyor musun?...gün meselesi...hadi bilemedin birkaç hafta meselesi olduğunu sanıyorduk...

Priscila: (*Sayfaları karıştırır*). Kimse tasavvur bile edemezdi...

Natalia: Hatta ben sırf bunun için kendime kırmızı, çok güzel, dekoltesi de olan bir elbise hazırlamıştım.

Priscila: (*Az önce konuştuğu tonda*). Kim yazar bunu?

Natalia: Sanki bir an önce ötekilerin kitapları...

Priscila: Söyle bakalım, ötekilerin kitabı ne?

Natalia: *Kararlı*. Hayır, Priscila. Hayır da hayır.

Priscila: Hayır, haklısın.

Natalia: Nestor'un yazma yeteneği yoktu...Bir kart postal bile.

Priscila: Sabrı da hiç yoktu.

Natalia: Oyuncu, yönetmen, müdür, evet, tamam...Ama yazar...

Priscila: Hiç kötülük bilmezdi.

Natalia: Üstelik de bu oyunu yazabilmesi için falcı olması gerek.

Priscila: Falcı mı? Nestor ha?

Natalia: Ya da daha beteri, bozguncu.

Priscila: Nestor çok kavgacıydı ama bozguncu değildi.

Natalia: Tam tersi, sanki hep...hep ileri dönük bir hali vardı.

Priscila: Ayrıca, böyle bir oyun, o dönemde, bomba gibi düşerdi.

Natalia: Bomba mı? Niye imiş?

Priscila: Sırtın ağrımıyor mu?

Natalia: Sırtım mı? Hissetmiyorum bile...

Priscila: Bomba, Natalia...Bizimkilere sonunda ötekilerin kazandığını söyleyince ne olur bir düşün!

Natalia: Doğru...Bir de tersi var.

Priscila: Ne demek tersi var?

Natalia: Yani, ötekilere bizimkilerin sonunda kazanacağını söylemek.

Priscila: Demek ki zavallıları cehennemden kurtarıyorsun...

Natalia: Ne demek! Kanatlısın ticari fonlar...

Priscila: *(Metni karıştırır)*. Evet, tek bir bomba...Birileri ye da diğerleri için...

Natalia: Olamaz, böyle bir şey...Yoksa yazarına bunu ödetirlerdi şey ...

Susar kendisini korku ile izleyen Priscila'ya bakar. Sonra ikisi de yukarı bakar, Natalia'nın uyur gezer monoloğu sırasında baktığı yöne. Aşağı yukarı aynı anda, yırtıcı bir çığlık atarlar.

Priscila ve Natalia: Hayır...!

Çığlık atarken ayağa kalkarlar. Susunca, birden birbirlerine sarılırlar. Bu kucaklaşma onları yatıştırmış gibidir.

Priscila: Ne oluyor bize? Sanki çok önceden beri bilmiyor muyduk...

Natalia: Tam değil...Kim...ya da neden...tam olarak bilmiyorduk.

Priscila: Ya şimdi...şimdi biliyor muyuz?

Makine gürültüsü duyulmaya başlar.

Natalia: Bak, geldiler bile...

Priscila: Cevap ver: şimdi biliyor muyuz?

Natalia: Kimisi kırdı sahneyi...kimisi itti...

Priscila: Ne dedin?

Natalia: Birazdan gün ağaracak.

Priscila: Dinle beni, Natalia! Biz şunu biliyor muyuz? Bizimkiler de olabilir...ötekiler de.

Natalia: Ya da bunlar şunlar, hepsi arkadaş...Uyuyalım!

Priscila: Sanki önceden ... bilmiyor muyduk?

Natalia: Tabii ki...*(Metni alır.)* Ve oyunu çıkardığımızda, onlar da öğrenecek...Bildiğimizi

Natalia yanılmıyız. Kalbini bakar.

Natalia: Çünkü gelip görecekler, eminim...Meraklarına gem vuramayacaklar. Hepsi giyinip kuşanıp, pırıl pırıl, aynı renkte...dirsek dirseğe, pek dost olarak... gelecekle...

Priscila: Gene çıldırma, Natalia...Her şeyi yıkmakta onlar...

Natalia: Göreceğiz, bakalım, cesaret edebilirler mi? Öylesine dolu bir tiyatrodadır...

Priscila: Ben sana şimdikiyi, birkaç hafta sonrasını söylüyorum...Buldozerleri...duymuyor musun?

Natalia: Evet, ben de sana şimdikiyi, yarını söylüyorum...istersen yarın sokaklara düşer bildirimizi sunarız. Şöyle bir tasavvur et.

Priscila: Tam edemiyorum...

Natalia: Kırmızı fular ve karanfillerle... ve de örneğin flamada şöyle yazıyor...

Priscila: Örneğin şöyle: Bütün ülkelerin emeklileri, birleşin!"...

Natalia: Ama hayır...mesela: "Şimdi sıra bizde"...

Priscila: Sıra kimde?

Natalia: Pişman olmayanlarda, ya da bunun gibi bir şey...Göreceksin çok insan olacak arkamızda...Sonra da **Leningrad**...

Priscila: Kim yönetecek? Sen ile ben, yalnızca! (*Natalia'nın yanına gidip elinden tutar.*)
Haydi gel, yatağa gidelim, çok geç oldu...

Bir kenardan çıkmak için yönelirler.

Natalia: "Şimdi artık ikimiz yolumuza koyulacağız. Bu kış da diğerleri gibi geçecek.
Haydi, sür arabayı. Kar yağacağına benzer."

Priscila: (*Natalia'nın elini okşar*). Biliyor musun? Derin giderek inceliyor...

Natalia: Bak, gene!

Çıkarlar. Makinelerin sesi çoğalır. Nasıl estiği bilinmeyen bir yel kırmızı bayrağı dalgalandırır.

Karanlık.

***Ç.N. Chartreuse: Manastırı ile meşhur ve manastırında Chartreuse likörü imal edilen ve giderek ticarileşen aynı adı taşıyan kente ait likör. Dilimize kutsanmış likör olarak çevirilmesi tercih edilmiştir.

***Ç. N. Komsomol: S.S.C.B. döneminde komünist gençlik örgütü. Çeviride dilimizdeki anlaşılabilirliği açısından yalnızca gençlik örgütü olarak ifadelendirilmiştir.